Bibliotecă Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ŢĂRILE, UNIŢI-VĂ!

Scînteia

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

Anul XXXIV Nr. 6482 | Simbătă 26 decembrie 1964 | 6 PAGINI — 30 BANI

REALIZĂRILE DE PÎNĂ ACUM LA BAZA UNOR NOI SUCCESE

În aceste zile, ramuri industriale şi regiuni întregi continuă să anunţe îndeplinirea planului anual la toţi indicatorii. În acelaşi timp în fabrici şi uzine, pe şantierele de construcţii sînt în plină desfăşurare dezbaterile cifrelor de plan pe 1965. Pornind de la realizările şi experienţa acestui an, muncitorii, tehnicienii şi inginerii care iau cuvîntul în adunări fac o analiză temeinică a posibilităţilor şi căilor de ridicare continuă a calităţii producţiei în anul viitor, de sporire a productivităţii muncii şi îmbunătăţire permanentă a activităţii economice a întreprinderilor.

CU PLANUL ANUAL ÎNDEPLINIT

REGIUNEA CLUJ

CLUJ (coresp. „Scînteii"). — După datele primite de la Direcţia regională de statistică Cluj, industria regiunii şi-a îndeplinit înainte de termen sarcina anuală de producţie. În cursul anului, au fost realizate peste plan produse în valoare de peste 218 milioane lei, printre care 700 tone oţel, aproape 6 000 tone minereu de fier, 5 700 tone sodă caustică, 38 000 perechi încălţăminte. Peste 74 la sută din sporul de producţie a fost realizat pe baza creşterii productivităţii muncii.

REGIUNEA SUCEAVA

SUCEAVA (coresp. „Scînteii"). Colectivele întreprinderilor industriale din regiunea Suceava şi-au îndeplinit planul anual la producţia globală cu 7 zile mai devreme. Pînă la sfîrşitul anului vor fi date peste plan produse a căror valoare se ridică la peste 77 milioane lei. În 1964, volumul producţiei globale industriale este cu 14 la sută mai mare faţă de cel din 1963 şi de 1,8 ori mai mare decît realizările din primul an al şesenalului.

Cea mai mare parte din producţia obţinută peste plan anul acesta se datoreşte creşterii productivităţii muncii. O atenţie deosebită au dat întreprinderile sucevene obţinerii unor produse de calitate superioară. În unităţile de industrializare a lemnului, de exemplu, prin creşterea indicilor de calitate s-au livrat în plus 16 660 mc cherestea.

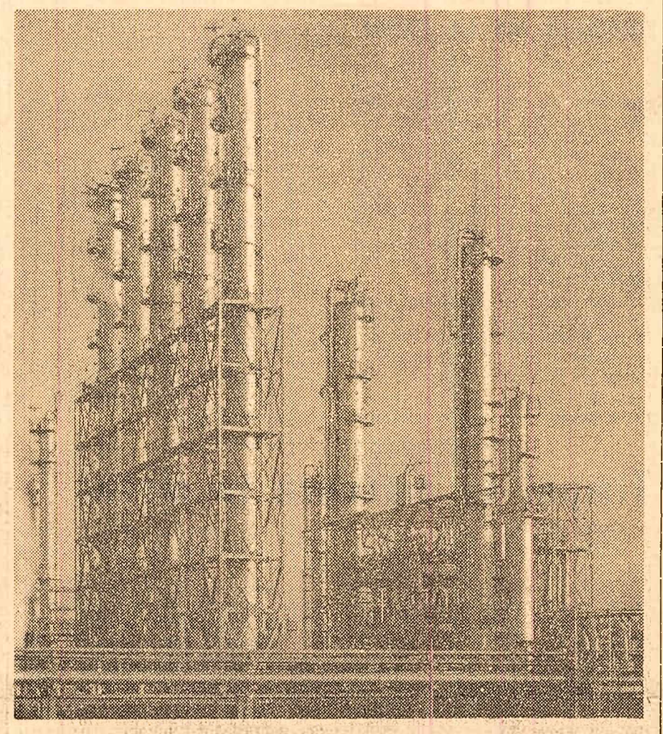

PLOIEŞTI. — Colectivele de muncă din industria regiunii Ploieşti au încheiat planul de producţie pe anul 1964. Creşterile cele mai mari ale producţiei s-au înregistrat în industriile petrolieră, chimică şi constructoare de maşini. Printre întreprinderile care şi-au realizat mai devreme sarcinile anuale, se numără şi Rafinăria Brazi. *În fotografie:* coloanele argintii ale instalaţiilor de distilare din cadrul acestei rafinării.

REGIUNEA MUREŞ — AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Colectivele întreprinderilor industriale din regiunea Mureş-Autonomă Maghiară şi-au îndeplinit planul producţiei globale industriale. În acest an, volumul producţiei industriale este cu 23 la sută mai mare decît în anul trecut, iar productivitatea muncii cu 20,1 la sută.

DEZBATEREA CIFRELOR DE PLAN PE 1965

Balanţa calităţii

În acest an, colectivul Întreprinderii pentru industria bumbacului din Capitală a făcut paşi însemnaţi în ridicarea calităţii produselor, în îmbunătăţirea activităţii economice-financiare a fabricii. „Am obţinut produse de calitate, dar există încă rezerve pentru realizări superioare" — această concluzie a străbătut ca un fir roşu dezbaterile cifrelor de plan pe 1965, desfăşurate zilele acestea în secţiile întreprinderii.

EXIGENŢĂ ÎNCĂ DE LA FILATURĂ

Ca în oricare întreprindere textilă, şi la „Industria bumbacului" calitatea începe de la filatură — prima treaptă în procesul tehnologic. „De aceea — spunea **Ioana Lemăndroiu,** muncitoare la preparaţia filaturii — în anul viitor trebuie să acordăm o mai mare atenţie recepţionării şi sortării bumbacului pe care-l primim. Sînt încă recepţioneri care trec cu vederea unele defecte. Cînd se constată că un balot de bumbac conţine impurităţi peste norma admisă, să fie categoric oprită intrarea lui în procesul de fabricaţie".

Cuvîntul acestei muncitoare fruntaşe a stîrnit un larg ecou în rîndul participanţilor la dezbateri.

Ion Dumitru, ajutor de maistru la secţia bataj, a ridicat o altă problemă:

— Calitatea păturii de bataj poate fi mult îmbunătăţită. Mă gîndesc că dacă am mecaniza unele operaţii — şi avem posibilităţi — pătura de bumbac ar fi uniformă, nu s-ar păta, s-ar obţine fire de o mai mare fineţe.

Şi muncitoarele **Niculina Dumbravă,** de la secţia de răsucit, **Aurica Dimuică** şi **Vasilica Croitoru,** de la ringuri, au subliniat însemnătatea pe care o are pentru ţesătorie realizarea de fire cu caracteristici îmbunătăţite. Numai firul bun, bine răsucit, omogen pe toată lungimea lui, bine calibrat, cu un anumit grad de umiditate poate da o ţesătură de calitate. În discuţii s-au făcut şi alte propuneri legate de calitatea produselor de la filatură şi ţesătorie: introducerea containerelor la transportul firelor în ţesătorie, pentru menţinerea formatului copsurilor, reducerea numărului de fuse inactive la ringuri, şlefuirea periodică a cardelor. S-a preconizat confecţionarea unor suluri de ţesătură de rezervă la războaie, dotarea acestor utilaje cu diferite dispozitive automate. S-a hotărît să se reorganizeze controlul interfazic de calitate; propunerea ca predarea loturilor de marfă între secţii să se facă în prezenţa maistrului a întrunit aprobări una-

Petre NEDELCU

(Continuare în pag. II-a)

Marin Ioniţă, **tehnician la secţia apretură a Întreprinderii pentru industria bumbacului din Capitală, rostindu-şi cuvîntul în adunarea dezbaterii cifrelor de plan pe 1965**

ÎN REGIUNILE PATRIEI

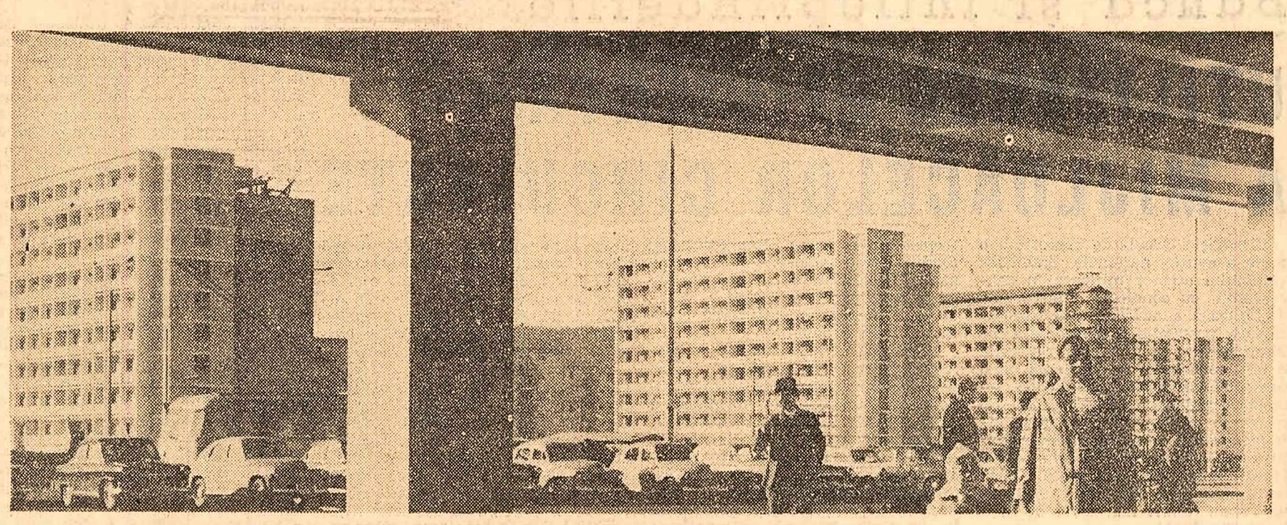

Noi construcţii de locuinţe în cartierul gării din Braşov Foto: **R. Costin**

Dezvoltarea reţelei sanitare

Anul acesta au fost date în folosinţă noi unităţi sanitare moderne. La Galaţi, noua policlinică, instalată într-o clădire cu două etaje, dispune de cabinete medicale pentru toate specialităţile: boli interne, neurologie, cardiologie, psihiatrie, O.R.L., oftalmologie, chirurgie, obstetrică-ginecologie, medicina muncii, oncologie, radiologie etc., precum şi servicii noi, ca acela de fizioterapie, laboratorul de explorări funcţionale. Această unitate sanitară are o capacitate de 500 000 consultaţii anual. Policlinici asemănătoare, cu numeroase cabinete medicale, au fost inaugurate la Buzău, Giurgiu, Paşcani, Cîmpulung Muscel şi urmează să intre în funcţiune încă una în raionul „23 August" din Capitală.

Zilele acestea va fi dat în folosinţă un spital modern cu 300 paturi şi policlinică la Medgidia, spitalul reamenajat, cu 400 paturi, din Brăila şi parţial Institutul oncologic din Cluj.

În construcţie se află o serie de alte unităţi sanitare moderne. La Oneşti se apropie de sfîrşit lucrările la unitatea spitalicească cu 420 paturi şi policlinică, ce vor începe să funcţioneze în primul semestru al anului 1965. În alte oraşe ale ţării se înalţă spitale mai mari: la Constanţa, Hunedoara, Suceava, cu 900, 700 şi respectiv 600 paturi, primele două avînd şi policlinică. De asemenea, se mai construiesc un spital cu 300 paturi şi policlinică la Slobozia şi un altul la Baia Mare.

Se află, de asemenea, în construcţie policlinica raionului „T. Vladimirescu" din Capitală şi cele din Alejd (regiunea Crişana), Năsăud şi din zona industrială a Iaşului.

Unităţile nou construite au fost înzestrate cu utilaje moderne. Astfel, pentru efectuarea unor cercetări de laborator mai complexe, institutele oncologice din Bucureşti şi Cluj, cîteva spitale din Capitală şi din Iaşi au fost dotate cu instalaţii de cromatografie, iar altele cu fotometre, oximetre, spectrofotometre. Reţeaua sanitară a mai fost înzestrată cu microtoame, utilaje de röntgen diagnostic şi röntgenterapie, electrocardiografe, electroencefalografe etc.

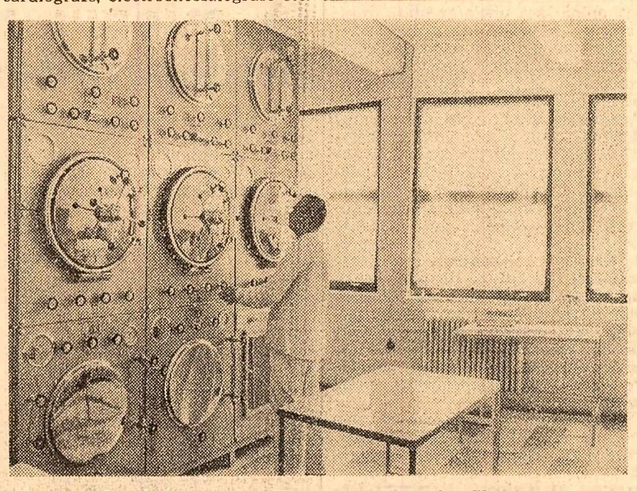

Într-una din noile săli ale policlinicii din Giurgiu Foto: **A. Cartojan**

COPOUL UNIVERSITAR

IAŞI (coresp. „Scînteii"). — Cartierului Copou din Iaşi i se mai spune acum şi Copoul universitar. Denumirea este justificată, deoarece majoritatea institutelor de învăţămînt superior sînt amplasate în această parte a oraşului. Tot aici se află şi cele 18 cămine studenţeşti, construite în anii puterii populare. Universitatea s-a extins cu încă un corp de clădire, ce cuprinde zeci de laboratoare, biblioteci, amfiteatre şi săli de cursuri etc.

Numărul studenţilor la cursurile de zi şi fără frecvenţă a ajuns în acest an şcolar la peste 16 000. Din aceştia, aproape 10 000 locuiesc în cămine şi iau masa la cantine. Ei au la dispoziţie şi o casă de cultură.

Se schimbă faţa oraşelor

În ultimii ani peisajul oraşelor din regiunea Braşov s-a îmbogăţit cu noi construcţii de locuinţe şi obiective social-culturale. În oraşul Braşov, cartierul „Steagul roşu" a cunoscut o puternică dezvoltare. Numărul apartamentelor construite aci trece de 6 000. Cele mai multe s-au executat din panouri mari prefabricate. În fază finală acest cartier va avea 15 000 apartamente, cît un oraş de mărime mijlocie. Începînd din 1965 se va trece la construirea, în cadrul cartierului, a unui nou ansamblu compus din 4 000 apartamente; 1 000 vor fi date în folosinţă în anul viitor. Cartierul va fi dotat şi cu unităţi de deservire: magazin universal, complex al cooperaţiei meşteşugăreşti, restaurant ş.a. Mai sînt prevăzute încă 5 complexe comerciale, şcoli, garaje şi alte dotări. Începînd din 1965 în diferite zone vor fi ridicate blocuri înalte de cîte 7 şi 11 etaje.

Un nou cartier a început să se înalţe în ultimul an şi în zona gării de călători a oraşului. Pînă în prezent au fost date în folosinţă în această zonă primele 6 blocuri, însumînd 438 apartamente. Alte blocuri cu 300 de apartamente sînt în curs de execuţie. Şi aci se construieşte cu ajutorul metodelor industriale: cofraje glisante şi panouri mari. În etapa finală noul cartier va număra 5 000 apartamente, 3 complexe comerciale, 2 şcoli, clădiri cultural-administrative.

Noi cartiere de locuinţe se înalţă şi în celelalte oraşe ale regiunii. La Sibiu s-au terminat recent ultimele blocuri din cartierul nou Terezianum. În anul viitor încep lucrările la primele blocuri ale viitorului cartier de 5 000 apartamente din zona hipodromului. La Mediaş, pe malul Tîrnavei, se ridică ansamblul de locuinţe Gura Cîmpului, unde se vor da în folosinţă încă 350 de apartamente. Noi ansambluri se înalţă şi în oraşele Victoria, Făgăraş, Sighişoara. În acest an în noile cartiere şi ansambluri s-au predat circa 3 000 de apartamente.

Nicolae MOCANU
coresp. „Scînteii"

În întreaga ţară are loc

Constituirea consiliilor F.D.P.

Vineri au continuat să aibă loc şedinţe de constituire a consiliilor regionale ale Frontului Democraţiei Populare în regiunile Banat, Braşov, Cluj, Crişana, Dobrogea şi Suceava. Şedinţe asemănătoare au avut loc şi în raioanele Capitalei în care s-au constituit consiliile raionale ale Frontului Democraţiei Populare.

Din consiliile F.D.P. fac parte reprezentanţi ai organizaţiilor locale de partid, ai organizaţiilor de masă, muncitori fruntaşi, colectivişti, oameni de ştiinţă, artă şi cultură, ingineri şi tehnicieni, profesori şi învăţători, activişti obşteşti.

(Agerpres)

În pag. 3-4

OAMENI, APE ŞI MUNŢI

de Geo BOGZA

Distanţe viteze siguranţă

• Impiegatul automat • Tabloul semnalelor luminoase • Pînă la 60 de convorbiri simultan

Dincolo de pereţii clădirii, în aparenţă liniştită, a Institutului de cercetări transporturi şi telecomunicaţii se desfăşoară o vie şi pasionantă activitate. În studiul cercetătorilor-ingineri se află în prezent probleme legate de siguranţa circulaţiei feroviare, rutiere, navale sau aeriene, telefonia multiplă, retransmisia programelor de radio şi televiziune.

...Într-o gară a intrat un tren. A plecat mai departe, a dispărut în zare, îndreptîndu-se spre noua lui ţintă. Linia este liberă pentru ca un alt tren să plece din staţie. Cine informează pe mecanic de aceasta? Impiegatul cu paleta? Nu! Pe peron, ca şi pe întreaga întindere a gării, printre linii şi macazuri se află — omniprezent şi atoateştiutor — „impiegatul" automat. Este vorba de blocul automat de linie, folosit din ce în ce mai mult la calea ferată. Acesta informează pe mecanic prin semnale că linia este liberă sau ocupată în faţa sa.

Cercetătorii institutului lucrează la un nou sistem, mai practic, mai rapid şi sigur, corespunzător vitezelor de 140—160 km/oră, necesar exploatării viitoare, folosind mijloace moderne, electronice. Noul sistem a şi fost supus unor încercări pe teren şi va fi deosebit de util mai ales pe liniile importante, cu circulaţie intensă.

Cercetătorii institutului sînt pe cale de a rezolva încă o problemă delicată în transportul feroviar. Ei au experimentat pe anumite porţiuni de cale ferată din apropierea Capitalei locomotive dotată cu autostop. Se ştie cît trebuie să fie de atent mecanicul de locomotivă la semnalele luminoase. Cîmpul lui vizual este foarte mult micşorat cînd e ceaţă, pe ploaie, pe viscol sau noaptea; atunci semnalele luminoase se disting greu şi viteza locomotivei, evident, trebuie micşorată. Cercetătorii institutului s-au gîndit ca în condiţii de vizibilitate redusă, semnalele de liberă trecere, de oprire şi altele să nu mai fie urmărite la semafoare ci pe un tablou instalat chiar în locomotivă, însoţite şi de un semnal sonor de avertizare. Mai mult. Dacă după cîteva secunde de la apariţia semnalului respectiv pe tablou mecanicul nu a acţionat în mod corespunzător, dispozitivul automat se cuplează cu frînele şi trenul se opreşte. Experienţele cu locomotiva înzestrată astfel sînt în curs de desfăşurare în vederea aplicării curente a sistemului pe calea ferată.

O echipă de specialişti a institutului a montat de curînd, în apropierea unuia dintre marile şantiere de construcţii, o nouă staţie intermediară, una din numeroasele staţii asemănătoare ale reţelei de televiziune. Ca urmare, la hidrocentrala „16 Februarie", la Curtea de Argeş şi în jur au fost văzute zilele trecute în casele cetăţenilor primele transmisii de televiziune. Alături de instalaţiile mari, cum sînt cele de la Timişoara, Iaşi, Cluj, Oradea etc. s-au montat staţii mici, de retransmisie (mici emiţătoare de televiziune care recepţionează programul staţiei-pilot şi reemit pe un alt canal) realizate la institut. Se mai găsesc asemenea „translatoare", realizate tot de acest institut, la Craiova, Sibiu, Reşiţa, oraşul Victoria, Birlad, Baia Mare, Rm. Vîlcea, Drăgăşani, Braşov, Cîmpulung-Muscel şi în alte localităţi.

În secţia de radio-televiziune se lucrează acum la reglarea emiţătoarelor de televiziune destinate oraşelor Focşani şi Piatra Neamţ. Ele vor fi date în folosinţă zilele acestea.

Ştiţi ce sînt feritele? Miezuri magnetice miniaturizate. Cercetătorii realizează în prezent aceste materiale magnetice pentru necesităţile industriei: miezuri pentru circuitele electronice (adică piese cu dimensiuni reduse executate dintr-un material ceramic cristalin şi coapte într-un cuptor-tunel). Fără asemenea miezuri nu pot funcţiona instalaţiile moderne de automatizare ale sistemelor telegrafice şi telefonice, nu pot funcţiona reţeaua de televiziune şi tablourile de comandă automatizată. Construind feritele, cercetătorii institutului fac o muncă de însemnătate nu numai ştiinţifică, ci şi practică.

La institut a fost pus la punct un aparat modern de comunicaţii la distanţe mari, cu ajutorul căruia, pe o singură pereche de fire se pot efectua nu o singură convorbire telefonică, ci 24 sau chiar 60 de convorbiri — utilizînd curenţi de frecvenţe diferite. Instalaţiile sînt tranzistorizate şi au volume foarte reduse, consumă foarte puţin curent electric, fiind alimentate de baterii, ele nu implică existenţa unei reţele electrice.

Aici, în laboratorul de telefonie şi telegrafie s-a făcut doar prototipul echipamentului necesar. În serie, acest echipament este produs la uzinele „Electromagnetica". Asemenea instalaţii funcţionează în reţeaua P.T.T.R., la Piteşti, Cluj, Arad etc.

★

Am prezentat doar o parte din activitatea institutului... vitezelor şi distanţelor. Cercetătorii de aici lucrează în staţii-pilot amplasate pe şosele, unde fac încercări rutiere, merg pe linia ferată în vagoane tensiometrice şi dinamometrice, adevărate laboratoare călătoare, sau în autolaboratoare cu care verifică rezistenţa construcţiilor de drumuri, îi întîlneşti în apropierea podurilor de cale ferată sau rutiere, pe munţi sau pe albiile rîurilor studiind structura pietrişurilor... O dată cu miile de kilometri ei parcurg căile cele mai noi ale ştiinţei pentru a contribui la siguranţa şi îmbunătăţirea transportului şi comunicaţiilor.

Dumitru MINCULESCU

SCRISORI CĂTRE „SCÎNTEIA"

PE VALEA ZAGREI ÎN SUS

La depozitul din gara Nimigea, raionul Năsăud, vin zilnic din munţii Ţibleş cantităţi mari de buşteni. De aici lemnul ia drumul combinatelor industriale.

Între munte şi depozit legătura e făcută de autocamioane. Conducătorii acestora sînt ghizi preţioşi pe acest traseu. Fie că e vorba de Mäierean Gherasim, decanul de vîrstă, ori confraţii lui mai tineri Vasile Suciu, Nicolae Bucşoi, Ion Onişor, pe toţi îi caracterizează voia bună.

Pornind la drum cu ei, într-una din zile, am străbătut cale de 25 de km pe valea Zagrei-n sus. Pretutindeni întîlneşti înnoiri în satele de pe această vale. Comuna Nimigea, de pildă, este radioficată şi electrificată, antenele de televizoare sînt tot mai numeroase. Aici se află în construcţie un local de şcoală medie, pentru fii ai locuitorilor din partea de jos a raionului Năsăud. Drumul traversează apoi Someşul Mare. La intrarea în Mocod am văzut „Plopul cel mare", renumit monument al naturii. Mocodul — această veche aşezare, care datează de prin secolul XV — este complet înnoit, n-a rămas cu nimic în urmă faţă de Nimigea.

La Zagra, altă surpriză: tuburile de neon. În centru şcoală nouă. Lîngă şcoală cămin cultural. Zăgrenii, tineri şi vîrstnici, vin aici seară de seară şi-şi petrec timpul în tovărăşia cîntecului şi dansului. Poienele Zagrei şi Suplaiul oferă acelaşi peisaj nou. În toamna aceasta la Suplai a dispărut ultima casă cu acoperiş de paie. Casa nouă, ridicată în locul celei vechi, are acoperişul „la modă", din tablă viu colorată.

La ieşirea din Suplai, o tăbliţă indică: „Drum forestier".

Iată şi primele cabane, locuinţe confortabile pentru harnicii forestieri. I-am cunoscut pe aceşti oameni ai pădurii şi la locul de muncă. Am petrecut împreună cu ei într-o sîmbătă spre seară, după ce ultimul buştean fusese prins de cablul troliului. Strînşi în jurul maistrului de parchet Gavrilă Zăgrean, muncitorii făceau planul de bătaie pentru săptămîna următoare. Ceva mai tîrziu, la cabană, ţapinarul Ion Mareş, cu vocea lui de tenor, a cîntat cîteva melodii maramureşene. Cîntecul mi-a mers la inimă. Apoi, cu degetele obişnuite să prindă ţapina, şovăitoare la lucruri fine, el a scos şi ne-a arătat fotografia mezinului familiei Mareş. A învăluit poza cu privirea duioasă de părinte exclamînd cu fală:

— Noa, vedeţi-l, încă un ţapinar; ba el funicularist s-o face, ştiu eu că meseria asta are să-i placă.

Apoi, în pacea serii radioul portativ, ziarele noi şi-au cîştigat repede prietenii lor pasionaţi.

A doua zi, duminică, în sătucul Suplai, din apropierea cabanelor forestiere, artiştii amatori au prezentat un spectacol. Din textul brigăzii artistice am desprins două versuri: „Pe Valea Zagrei-n sus / Zilele negre s-au dus".

Gavril TONICA
învăţător

Banca și întreprinderile

UTILIZAREA EFICIENTĂ A MIJLOACELOR CIRCULANTE

Mijloacele circulante reprezintă o parte a avuției naționale. Stabilirea volumului acestor mijloace în concordanță cu condițiile concrete de desfășurare a activității de aprovizionare, producție și desfacere a întreprinderilor și utilizarea rațională a lor constituie o problemă de o deosebită însemnătate economică. Această problemă este necesar să fie mereu în atenția colectivelor de întreprinderi și a organelor financiar-bancare, care trebuie să urmărească îndeaproape îndeplinirea sarcinilor de producție, de la un an la altul, cu un volum relativ mai redus de mijloace circulante.

În ultimii ani, a crescut eficiența folosirii mijloacelor circulante. Dacă în 1959, pentru un leu producție marfă vîndută și încasată s-au utilizat în industria republicană 0,20 lei mijloace circulante normate, în 1963 acestea au scăzut la 0,16 lei. Sub îndrumarea și controlul organelor financiare și bancare au fost desfășurate periodic acțiuni largi de recalculare a normelor de stoc și a normativelor de mijloace circulante, în scopul stabilirii nivelului acestora potrivit necesităților reale ale întreprinderilor. Ca urmare, au rezultat eliberări de mijloace circulante de aproximativ 2 miliarde lei, sumă care a putut fi îndreptată spre alte sectoare ale economiei naționale.

Stabilirea unui volum de mijloace circulante la strictul necesar, în raport cu condițiile reale de aprovizionare, producție și desfacere, desigur că nu este de loc simplă. În această privință, consider că ar trebui examinată posibilitatea acordării din partea organelor bancare a unui sprijin mai substanțial întreprinderilor. Dar, potrivit normelor de lucru în vigoare, inspectorii băncii nu au atribuția să verifice modul în care întreprinderile își întocmesc planurile lor financiare. Prin controlul bancar se urmărește, de regulă, numai realizarea indicatorilor prevăzuți în planul financiar. **Întocmirea judicioasă a planurilor financiare este însă o problemă atît de importantă în activitatea întreprinderilor, încît, după părerea mea, nu poate rămîne în afara controlului bancar.** Controlul executării planului financiar nu va fi întru totul eficient, din moment ce baza de plecare, adică însuși planul nu a fost totdeauna stabilit în mod corespunzător. Este adevărat că inspectorii bancari au în prezent sarcini numeroase și complexe. Consider însă că organele bancare ar putea fi absolvite de unele atribuții, poate mai puțin însemnate, pentru a avea timpul necesar verificării modului de întocmire a planurilor financiare.

Concentrarea atribuțiilor controlului bancar asupra acestor probleme s-ar reflecta, pozitiv, după părerea mea, în activitatea întreprinderilor. Dar, în ce măsură pot organele bancare să sprijine unele întreprinderi, dacă conducerile lor nu respectă în suficientă măsură normele de planificare financiară? De pildă, organele de planificare ale Uzinei „23 August" din București au prevăzut un volum de mijloace circulante superior necesităților reale, deoarece la stabilirea prețului de cost pe anul 1964 au luat în calcul, în mod nejustificat, unele consumuri de materie primă mai mari decît cele realizate în anul anterior. O asemenea „grijă" pentru asigurarea unor condiții lesnicioase de îndeplinire a sarcinilor de plan este în detrimentul întreprinderilor înseși, deoarece avînd fonduri peste necesar, colectivele nu mai sînt totdeauna preocupate de buna gospodărire a valorilor materiale și bănești și reducerea cheltuielilor de producție.

Normarea corespunzătoare a mijloacelor circulante constituie „cheia" utilizării lor eficiente de către întreprinderi. Pentru justa determinare a normativelor mijloacelor circulante, întreprinderile au în prezent la îndemînă cadre cu experiență și instrucțiuni de lucru detaliate. La întocmirea planurilor financiare este necesar ca întreprinderile și direcțiile generale tutelare să manifeste mai multă inițiativă și răspundere, să țină seama de efectele aplicării prevederilor din planurile tehnice și cele de măsuri tehnico-organizatorice, de posibilitățile asigurării unei aprovizionări ritmice și intensificării desfacerii produselor. Spun acest lucru deoarece unele întreprinderi și-au făcut un obicei din a aștepta controlul organelor bancare pentru a vedea o „ieșire" din anumite situații, pe bază de artificii, dar care în realitate nu contribuie la îmbunătățirea aprovizionării, producției sau a desfacerii.

Firește, mai sînt și alte probleme care ar putea fi rezolvate cu mai multă exigență de către întreprinderi, împreună cu direcțiile lor generale și care ar simplifica controlul organelor bancare. Una dintre acestea e legată de modificarea, în cursul anului, a sarcinilor planului de producție. Cu toate măsurile luate pe această linie, întreprinderile întîmpină încă unele greutăți, deoarece, nu de puține ori, direcțiile generale nu modifică în mod corespunzător și indicatorii financiari sau, corectările se fac cu întîrziere, uneori în ultimul trimestru al anului. Aceste întîrzieri în asigurarea unei depline concordanțe între indicatorii de plan au desigur consecințe negative asupra activității întreprinderilor. La Uzinele „Unio" din Satu Mare, de exemplu, numai prin reducerea a două comenzi au rămas disponibile materii și materiale de peste 500 000 lei. **Pentru urgentarea stabilirii corelațiilor de plan consider că și organele bancare pot sprijini întreprinderile. În această privință sînt necesare măsuri hotărîte pentru aplicarea și perfecționarea instrucțiunilor existente de adaptare a planurilor financiare în cursul anului.**

O chestiune care merită să stea mai mult în atenția organelor bancare o constituie verificarea garanției creditelor acordate pentru creșteri de mijloace circulante. Datorită sferei largi pe care o îmbracă aceste credite, posibilitățile practice de cunoaștere a valorilor materiale care le garantează sînt, în unele cazuri, destul de reduse. Evident că aici trebuie întărit controlul preventiv exercitat de organele băncii, atît cu ocazia întocmirii și analizării graficului de încasări și plăți, cît și la acordarea creditului. De ce? Uneori stocurile fără mișcare sau inutilizabile nu sînt avute în vedere de către toate organele bancare, spre a fi scăzute din garanția creditelor, ori sînt scăzute într-o proporție mai mică decît cea reală. Așa au procedat, bunăoară, filialele „16 Februarie" și „1 Mai" ale Băncii de Stat din orașul București la unele întreprinderi pe care le deservesc.

Problema centrală a întregii economii este îmbunătățirea permanentă a calității produselor. Desigur că, în această privință, rolul principal revine colectivelor de întreprinderi, care sînt chemate să ia cele mai adecvate măsuri pentru ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, să manifeste mai multă exigență față de producția fabricată.

Nu este mai puțin adevărat că și organele bancare — în cadrul îndeplinirii sarcinilor lor — pot avea un aport la realizarea acestor cerințe. Ele au posibilitatea să urmărească cu multă grijă și exigență să nu acopere prin credite bancare produsele care nu sînt de calitate corespunzătoare, ori nu au desfacerea asigurată. Folosind cu mai multă eficiență pîrghiile de care dispun — controlul pe linia utilizării fondului de salarii, a premiilor, a decontărilor — organele bancare trebuie să-și concentreze atenția asupra refuzurilor de calitate, a imobilizărilor în materiale, semifabricate și produse finite, contribuind astfel la ridicarea calității producției. Posibilitățile existente în această privință sînt departe de a fi epuizate. Pe această linie dăm ca exemplu preocuparea inspectorilor Direcției orășenești a Băncii de Stat Deva care, constatînd la unele întreprinderi existența a diferite produse refuzate de clienți, au determinat unitățile să ia măsuri pentru exercitarea unui control tehnic de calitate corespunzător.

După cum se știe, utilizarea cu eficiență a mijloacelor circulante se concretizează în obținerea unei viteze de rotație îmbunătățite, atît față de plan, cît și față de realizările precedente. Cu cît crește viteza de rotație, cu atît se poate obține o producție mai mare cu același volum de mijloace circulante. De aici izvorăște necesitatea folosirii de către întreprinderi și organele bancare a tuturor pîrghiilor, care să ducă la accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor circulante.

Viteza medie de rotație a mijloacelor circulante a înregistrat în industria republicană o îmbunătățire simțitoare: de la 84,5 zile în 1959 la 56,2 zile în 1963. Practica a dovedit că există încă mari rezerve de continuă accelerare a vitezei de rotație. Totul depinde de preocuparea economiștilor financiari, a conducerii întreprinderii și întregului colectiv. Sarcini deosebite revin pe această linie și organelor financiaro-bancare care au posibilitatea să scoată în evidență noi căi de accelerare a vitezei de rotație a mijloacelor circulante. Una dintre căi o constituie intensificarea decontărilor. Creșterea considerabilă a operațiunilor de decontare, ca urmare a sporirii an de an a volumului producției și circulației mărfurilor, a dezvoltării continue a relațiilor dintre întreprinderi, solicită verificarea amănunțită de către inspectorii bancari a modului cum se realizează obligațiile contractuale, atît în ce privește efectuarea la timp a livrărilor cît și pentru respectarea sortimentelor planificate și ridicarea calității produselor.

Emil HATOS
controlor revizor general în Ministerul Finanțelor

Noul magazin alimentar cu autoservire deschis în Bulevardul Gloriei din raionul Grivița Roșie

ECOURI

În miezul activității întreprinderii

Am citit cu atenție articolul „Controlul financiar și aprovizionarea tehnico-materială". Punctul de vedere exprimat în articol, cu privire la actualele instrucțiuni care acordă întreprinderii dreptul de a renunța la contract cu cel puțin 45 de zile înainte de termenul livrării, îl împărtășesc întrutotul. După părerea mea, actuala reglementare ar trebui perfecționată, pentru a deveni un instrument mai eficient de prevenire și lichidare a imobilizărilor în stocuri supranormative. Consider util ca termenele de renunțare la unele comenzi să fie diferențiate, după sfera circulației și sfera producției. Necesitatea stabilirii termenelor și a unor condiții mai precise de renunțare la unele comenzi se impune cu atît mai mult cu cît întreprinderile sînt angajate între ele prin contractele economice încheiate.

Un alt aspect strîns legat de organizarea unei aprovizionări tehnico-materiale raționale privește nominalizarea din timp a sortimentelor ce vor fi fabricate. Sînt de părere că nominalizarea planului de către întreprinderi este uneori îngreunată de faptul că, în unele cazuri repartițiile se dau de alte organe decît forul tutelar. Fabrica noastră, de exemplu, aparține de Ministerul Industriei Petrolului și Chimiei, organul de repartiție fiind Oficiul Central Farmaceutic din Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, iar beneficiarii principali sînt oficiile farmaceutice regionale. Ar fi potrivit ca repartițiile să le primim de la ministerul nostru tutelar, care cunoaște cel mai bine condițiile activității întreprinderii. Fără îndoială, fabrica ar putea să-și nominalizeze din vreme unele sortimente, iar organele de control bancar ne-ar putea sprijini cu mai multă eficiență în asigurarea unei aprovizionări judicioase.

Mai sînt și alte probleme ale activității economice-financiare a întreprinderilor. Reținem îmbunătățirea permanentă a calității produselor. Organele bancare nu au atribuția de a influența nemijlocit procesul tehnologic, dar prin utilizarea judicioasă a pîrghiilor financiare și efectuarea unui control eficient — la verificarea creditelor, a refuzurilor de calitate — pot intra în miezul activității întreprinderilor, aducîndu-și contribuția în ridicarea calității producției. Mă gîndesc că organele băncii ar putea lua periodic contact cu compartimentele tehnice răspunzătoare de calitatea produselor, în scopul asigurării unui nivel calitativ superior produselor.

După părerea mea, nu este suficient ca organul de finanțare să controleze dacă fondurile acordate întreprinderilor se folosesc conform scopului inițial. El are menirea să influențeze utilizarea cu eficiență maximă a mijloacelor materiale și bănești. Consider că, printr-o condiționare reciprocă a regulamentelor actuale de stimulare a întreprinderilor și filialelor Băncii de Stat, colaborarea dintre organele bancare și fabrici sau uzine s-ar îmbunătăți, ar crește eficiența controlului financiar bancar.

Marin ALEXANDRU
contabil șef,
Fabrica de medicamente „Galenica" București

Balanța calității

(Urmare din pag. 1-a)

nime — iar echipele de revizie să execute lucrări de cea mai bună calitate.

TEHNOLOGII NOI LA FINISAJ

— Pentru a realiza numai țesături de calitate superioară, cu finisaje complexe, a arătat **Gheorghe Mocanu**, muncitor imprimer, nu este de ajuns ca țesătura crudă să corespundă întru totul cerințelor. Noi, cei de la finisaj, vom depune eforturi mai mari pentru perfecționarea continuă a procesului tehnologic, pentru introducerea de noi metode și procedee de imprimare, care să ridice caracteristicile produselor respective.

În cuvîntul lor, **Elisabeta Szabo**, șefă de echipă la repansat și derulat, **Marin Ioniță**, tehnician la apretură, au subliniat că o atenție sporită va trebui să se acorde întocmirii rețetelor de coloranți. „La noi, spunea **Petru Zamfir**, șeful secției albitorie-vopsitorie, se lucrează cu gramul și cu gradul-temperatură. Respectarea strictă a compoziției și concentrației soluțiilor prin care sînt trecute țesăturile, a temperaturii de prelucrare a lor influențează nemijlocit calitatea produselor. Concomitent cu întărirea eforturilor pentru respectarea procesului tehnologic, în noul an vom experimenta folosirea de chimicale și coloranți noi, care să asigure produselor un finisaj superior".

Pe baza propunerilor făcute la dezbateri, conducerea fabricii a trecut acum la completarea planului de măsuri tehnico-organizatorice. O pondere importantă are modernizarea unor mașini și utilaje. Anul viitor vor fi deschise noi cursuri de specializare și perfecționare a muncitorilor. Cea mai mare parte a măsurilor cuprinse în acest plan vor fi aplicate în prima jumătate a lui 1965, ceea ce va asigura punerea în valoare din timp a unor noi rezerve de ridicare a productivității muncii, de reducere a prețului de cost și îmbunătățire a calității produselor.

Timpul se măsoară în metal

„Munca noastră, a laminatorilor — spunea un participant la recentele dezbateri, care au avut loc la Combinatul siderurgic Hunedoara — se concretizează în metalul necesar constructorilor de mașini din toată țara". Referindu-se la obiectivele planului pe anul 1965 al laminatorilor hunedoreni — sporuri de producție de 204 000 tone la bluming și 359 000 tone la laminorul „750", față de prevederile pentru anul acesta, inginerul **Dezideriu Olah** a arătat că ele pot fi realizate cu succes.

Maistrul **Gheorghe Popa**, de la cuptoarele adînci, s-a referit la problema-cheie a producției de laminate: asigurarea cu lingouri calde a laminorului. „Dacă am reușit să ajungem astăzi la o producție aproape dublă față de cea prevăzută inițial, a spus el, aceasta se datorește și faptului că a sporit necontenit capacitatea de încălzire a cuptoarelor. Chiar acum, sub ochii noștri, constructorii și montorii execută lucrările pentru instalațiile de preîncălzire. În afară de aceasta, sînt condiții ca de la oțelărie să primim cel puțin 55 la sută din producția de oțel cald, iar noi, cuptorarii, să folosim rațional fiecare cuptor".

— Știm ce preț au la noi nu numai minutele, ci și secundele. O secundă economisită la fiecare lingou înseamnă într-un an nu mai puțin de 15 000 tone de laminate în plus, a adăugat laminatorul **Viorel Neag**.

— Timpul se măsoară în tone de metal. Iar preocuparea noastră trebuie să se îndrepte spre folosirea lui rațională. Aceste cuvinte rostite de ing. **Marcel Păcuraru**, șef de schimb la „750", au fost urmate de propuneri; el a indicat numeroase mijloace — laminarea la temperaturi corespunzătoare, respectarea programului de laminare, astfel ca fiecare lingou să ajungă la destinația prevăzută, schimbarea rapidă a cajelor și, mai ales, întreținerea corectă a utilajelor și mecanismelor de înaltă automatizare, ca una din principalele căi de folosire intensă a capacităților de producție.

Laurențiu VISKI
coresp. „Scînteii"

TEATRE

Teatrul de Operă și Balet al R. P. Romîne: **Traviata** — (orele 19,30), Teatrul de stat de operetă: **Vînzătorul de păsări** — (orele 19,30). Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia): **Eminescu** — (orele 15,30), **Orfeu în infern** — (orele 19,30), (sala Studio): **Patima de sub ulmi** — (orele 15,30), **Adam și Eva** — (orele 19,30). Teatrul de Comedie: **Umbra** — (orele 20). Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din Bd. Schitu Măgureanu nr. 1): **Opera de trei parale** — (orele 15), **Copiii soarelui** — (orele 19,30), (sala Studio, str. Al. Sahia nr. 76 A): **Fii cuminte, Cristofor** — (orele 19,30). Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru): **Oedip** — (orele 19,30), (sala Studio): **Zizi și... formula ei de viață** — (orele 20). Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești: **Mușcata din fereastră** — (orele 19,30). Teatrul Mic (Str. C. Mille nr. 16): **Oricît ar părea de ciudat** — (orele 19,30). Teatrul „Ion Creangă" (Str. Eremia Grigorescu nr. 24): **Harap Alb** — (orele 10,30). Teatrul evreiesc de stat: **Frank al V-lea** — (orele 20). Studioul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale" (str. 30 Decembrie nr. 9): **În lumea apelor** — (orele 20). Teatrul „Țăndărică": **Ocheșel și Bălăioara** — (orele 16), **Eu și materia moartă** — (orele 20,30). Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy): **Revista de altădată** — (orele 20), (sala Victoria): **Aventurile unei umbrele** — (orele 20). Ansamblul artistic al C.C.S. (Str. Lipscani nr. 59): **Tinerețe** — (orele 20). Circul de stat: **Spectacol prezentat de ansamblul circului italian Medrano** — (orele 20).

CINEMATOGRAFE

Can-Can — film pentru ecran panoramic: **Patria** (9,30; 12,30; 15,30; 18,30; 21,15). **Salbaticii de pe rîul morții** — cinemascop: **Republica** (8,30; 10,15; 12; 13,45; 15,30; 17,15; 19; 21). **Roșu și negru**: **Luceafărul** (10,15; 13,30; 16,45; 20). **Diavolul deșertului**: **București** (9; 11; 13; 15; 17; 19; 21), **Feroviar** (9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,45; 21,15), **Aurora** (9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21). **Wikingii**: **Carpați** (9,30; 11,45; 14; 16,15). **Judecătorul de minori**: **Capitol** (9; 11,15; 12,30; 16; 18,30; 21), **Excelsior** (10; 12, 14,30; 16,30; 18,30; 20,30), **Volga** (10; 12; 14,30; 16,30; 18,30; 20,30). **Climate** — cinemascop: **Festival** (9; 12; 15; 18; 21), **Grivița** (9,45; 12,30; 15,15; 18; 20,45), **Modern** (10; 12,45; 15,30; 18,15; 21). **Elena din Troia** — cinemascop: **Victoria** (9,30; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21). **Casa neterminată**: **Central** (9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45), **Moșilor** (16; 18,15; 20,30). **Ghepardul** — cinemascop (ambele serii): **Cosmos** (16; 19,30). **Cartouche** — cinemascop: **Lumina** (9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,45; 21). **Incurcătură blestemată**: **Union** (15,30; 18,15; 21), **Rahova** (15; 17,45; 20,30). **Program pentru copii**: **Doina** (orele 10 dimineața). **Ivallo**: **Doina** (11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30), **Miorița** (10; 12,15; 16; 18,15; 20,30). **Vacanță cu Minka**: **Timpuri Noi** (10—12 în continuare). **Tom degețelul**: **Timpuri Noi** (14—21 în continuare). **Ghinionistul**: **Giulești** (10; 12,15; 15,30; 17,45; 20), **Buzești** (11; 15,45; 18; 20,15), **Flamura** (10; 12; 16; 18,15; 20,30). **Dragoste la zero grade**: **Înfrățirea între popoare** (10; 16; 18; 20). **Străinul** — cinemascop (ambele serii): **Cringași** (16; 19,30). **Jocuri întrerupte**: **Cultural** (16; 18,15; 20,30). **Hatari** (ambele serii): **Dacia** (8,30; 11,30; 14,30; 17,45; 21). **Hamlet** — cinemascop: **Bucegi** (10; 14; 17; 20). **S-a întîmplat la miliție** — cinemascop: **Ferentari** (16; 18,15; 20,30). **Ultimul meu tangou**: **Unirea** (16; 18,15; 20,30). **Șapte ani de căsnicie** — cinemascop: **Tomis** (9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45). **30 de ani de veselie**: **Flacăra** (14,30; 16,30; 18,30; 20,30), **Progresul** (15; 17; 19; 21). **Teama**: **Vitan** (16; 18,15; 20,30). **Umbrelele din Cherbourg**: **Adesgo** (14,30; 16,45; 19; 21,15). **1944 — XX — 1964 — Raid prin cinematografie**: **Munca** (15; 17; 19; 21). **40 de minute pînă în zori**: **Popular** (16; 18,15; 20,30). **Sedusă și abandonată**: **Arta** (15,30; 18; 20,30), **Pacea** (15,30; 18; 20,30). **Carmen de la Ronda**: **Colentina** (16; 18,15; 20,30). **Comoara din Vadul Vechi**: **Viitorul** (16; 18,15; 20,30). **Cocoșatul**: **Melodia** (9,45; 14,15; 16,30; 18,45; 21). **Maria**: **Lira** (15,30, 18; 20,30). **Veselie la Acapulco**: **Floreasca** (12; 16; 18,15; 20,30). **Ziua fericirii** — cinemascop: **Drumul Sării** (15,30; 17,45; 20). **Doi în stepă**: **Cotroceni** (16; 18; 20).

TELEVIZIUNE

Orele 19,00 — **Jurnalul televiziunii**. 19,10 — **Album artistic pentru tineretul școlar**. 19,40 — **Ion Creangă văzut de artiștii plastici**. 20,00 — **În fața hărții**. 20,15 — **Afaceri și poezie** — de Camil Petrescu. 21,00 — **Actualitatea cinematografică**. 22,00 — **Muzică ușoară instrumentală**. **În încheiere**: **Buletin de știri, sport, buletin meteorologic**.

Cum e vremea

Ieri în țară: Vremea s-a încălzit ușor, iar cerul a fost schimbător, mai mult acoperit în Oltenia și Ardeal. Local s-a produs ceață. Vîntul a suflat slab și a predominat din sectorul sud-est. Temperatura aerului la ora 14 era cuprinsă între minus 6 grade la Joseni și 7 grade în Dobrogea și la Oravița. **În București**: Vremea a fost schimbătoare, cu cerul mai mult acoperit dimineața. S-a produs ceață. Vîntul a suflat slab. Temperatura maximă a atins 4 grade. **Timpul probabil pentru 27, 28 și 29 decembrie. În țară**: Vreme în general umedă și închisă. Vor cădea precipitații temporare, mai ales în vestul și sudul țării. Vîntul va sufla potrivit, predominînd din sud-vest la început, apoi din nord-vest. Temperatura ușor variabilă. Minimele vor fi cuprinse între minus 5 grade și 5 grade iar maximele între minus 3 grade și 7 grade. Ceață locală.

În București: Vreme în general umedă și închisă. Vor cădea precipitații temporare. Vînt potrivit. Temperatura ușor variabilă.

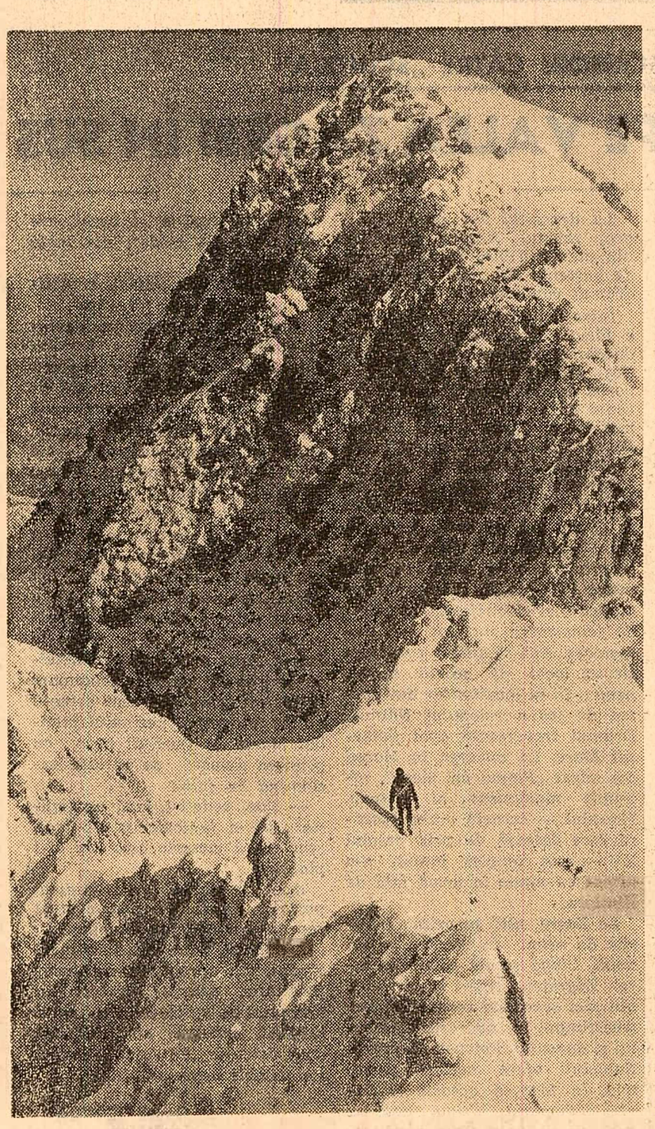

Iarnă pe creasta Pietrei Craiului

Pe urmele materialelor publicate

„Urmează al 5-lea termen"

În legătură cu cele relatate în articolul cu titlul de mai sus, publicat în „Scînteia" nr. 6429 privind deficiențele constatate în executarea lucrărilor la unele construcții agrozootehnice, Trustul regional construcții locale București arată că cele semnalate sînt juste. La G.A.S. Drumul Subțire s-a tărăgănat executarea lucrărilor din vina conducerii șantierului Călărași și a șefului de lot. Ca urmare a analizei făcute de organele comitetului regional P.M.R., trustul a luat măsuri pentru impulsionarea ritmului de lucru, aprovizionarea cu materialele necesare etc. S-au și obținut unele rezultate bune. S-au terminat și recepționat pînă în prezent două obiective, blocul de 8 apartamente și sediul gospodăriei, urmînd ca în scurt timp și celelalte obiective (alimentarea cu apă, drumuri și magazia de semințe) să fie terminate și recepționate.

„Frontul de lucru pentru iarnă pe șantiere"

Referitor la articolul cu titlul de mai sus, publicat în „Scînteia" nr. 6410, Secțiunea tehnică de investiții a Sfatului popular al Capitalei, ne informează asupra unor măsuri luate privind buna desfășurare a activității șantierelor în perioada de iarnă. Beneficiarul, împreună cu întreprinderile de construcții, au analizat pe șantiere stadiile fizice ale obiectivelor, prevăzînd noi măsuri pentru continuarea în ritm susținut a execuției lucrărilor; o atenție deosebită se dă urgentării lucrărilor la locuințele planificate pe acest an. (Ar trebui însă să existe o exigență mai mare față de calitatea finisajelor la blocurile care se dau acum în folosință). Pentru blocurile de locuințe, cu termen de predare în trimestrul I al anului viitor, se execută cu prioritate lucrările de roșu încît să se poată trece, într-un timp scurt, la finisajele interioare. În prezent, din cele 10 000 apartamente prevăzute a fi începute pînă la 31 decembrie a.c. sînt în diferite stadii de execuție peste 9 000.

Răspunzînd redacției, după publicarea acestui articol, Sfatul popular regional Hunedoara și trustul său de construcții arată printre altele: Constructorii dispun în prezent de documentația tehnică necesară și au stabilit amplasamentele pentru întreg frontul de lucru planificat în lunile de iarnă. Se iau în continuare noi măsuri pentru ca și pe șantierele din Deva, Petrila și Vulcan ritmul lucrărilor să fie mai intens. Pe fiecare șantier există un plan de măsuri, defalcat pe brigăzi. Ele sînt îndeaproape urmărite de șefii de șantier și de serviciile tehnologic și producție ale trustului. Punînd în practică măsurile privind mai buna organizare a muncii, aprovizionarea cu materiale etc. pe șantierele de la Hunedoara, Brad și Zlatna, lucrările de finisaje la noile blocuri se desfășoară într-un ritm susținut.

„Construcții comerciale în noile complexe de locuințe"

În ziarul „Scînteia" nr. 6442 a apărut, sub titlul de mai sus, un articol care semnala unele deficiențe în realizarea construcțiilor comerciale. Direcția de investiții-construcții din M.C.I. ne răspunde: „Ministerul Comerțului Interior consideră că cele relatate corespund în totalitate realității și că majoritatea deficiențelor semnalate sînt, în principal, rezultatul lipsei de coordonare între planificarea construcțiilor de locuințe și cea a spațiilor comerciale, la care se adaugă, în unele cazuri, nerealizarea la timp a sarcinilor de plan. Numai în Capitală, ca urmare a nerealizării în întregime a sarcinilor de investiții planificate în perioada 1962-1964, s-au pierdut fonduri echivalente cu valoarea a circa 120 de magazine noi. Pentru a se evita pe viitor astfel de situații, la elaborarea planului de investiții pe 1965 s-a analizat cu deosebită atenție problema, urmărindu-se, în primul rînd, asigurarea cu fonduri a investițiilor comerciale destinate cartierelor de locuințe care duc lipsă de asemenea spații. De asemenea, sfaturile populare au fost solicitate să acorde o mai mare atenție realizării lucrărilor".

„De ce este stimulată comoditatea"

Sub acest titlu, în „Scînteia" nr. 6 435, a apărut o scrisoare care critica faptul că întreprinderile de industrie locală din regiunea Crișana nu se străduiesc suficient să descopere noi rezerve interne de materii prime și să lărgească gama de produse solicitate de populație.

Răspunzînd redacției, secția de industrie locală a Sfatului popular al regiunii Crișana arată că prin publicarea acestei scrisori a primit un sprijin în muncă din partea ziarului. În producerea unor sortimente de bunuri de larg consum se va ține seama de sugestiile cuprinse în scrisoare. Colectivele tehnice ale întreprinderilor de industrie locală din regiune se vor ocupa mai mult de lărgirea gamei sortimentelor de bunuri de larg consum din resurse locale. În planul de măsuri tehnico-organizatorice pe anul 1965 sînt prevăzute măsuri care vor intensifica acțiunea de asimilare a noi produse, precum și studierea mai temeinică a posibilităților de valorificare a resurselor locale de materii prime.

„Creieri furajeri"

După apariția notei cu titlul de mai sus în „Scînteia" nr. 6438, Comitetul executiv al Sfatului popular regional Galați ne comunică: „În vederea creșterii desfacerilor de subproduse de carne s-au luat măsuri ca organizațiile comerciale să extindă rețeaua prin care se desfac aceste produse și să facă comenzi pe sortimente. Ca urmare, în cursul lunilor octombrie-noiembrie 1964 s-a desfăcut către populație o cantitate de 193,4 tone produse. Este însă adevărat că s-ar fi putut desface și mai mult dacă I.R.I.C. Galați respecta comenzile primite, care însumau pe aceste două luni 218,5 tone. Nelivrarea se resimte în special în orașul Galați, deoarece aprovizionarea acestuia se face de la Brăila, Focșani și Tecuci, iar transportul organelor și subproduselor nu este întotdeauna asigurat de I.R.I.C. Vom urmări în continuare îmbunătățirea aprovizionării populației cu aceste produse, creșterea comenzilor date de unitățile comerciale și respectarea acestora de către I.R.I.C.".

„De unde luăm piesele de schimb pentru semănători?"

Această întrebare era formulată de inginerul agronom A. Iugaru, de la G.A.C. Dumești, raionul Negrești, într-o scrisoare publicată în „Scînteia" nr. 6 407.

În răspunsul primit de la Sfatul popular al regiunii Iași se arată că gospodăriile colective din raionul Negrești, care au terenuri cu pante mari, și-au procurat, în primăvara anului 1964, semănători cu tracțiune animală produse de Uzina „7 Noiembrie"-Craiova. Semănătorile au fost livrate fără piese de schimb și nici nu s-au luat măsuri ca ele să fie puse în vînzare prin bazele de aprovizionare. Din această cauză, multe din mașinile livrate n-au putut fi folosite din plin în campania de însămînțări. În urma intervențiilor făcute la unitățile furnizoare, au sosit piesele de schimb și s-au repartizat cantitățile necesare și la G.A.C. Dumești.

OAMENI, APE ȘI MUNȚI

de GEO BOGZA

I Despre cîte necazuri a fost în stare să pricinuiască apa nebună și blestemată a Suhei. Locuri pe unde a înțărcat dracul copiii. Dogmatismul betonului

II Zăcămîntul de aramă de la Leșul Ursului. Un proiect fantastic. Despre mireasma aistorică a fînului. Amintirea stăruitoare a Vitoriei Lipan. Un lung ochean din Valea Bistriței în Valea Moldovei. Noul Polifem și zadarnicele lui tentative. Cum l-au învins minerii din echipele lui Flutur și Crișan. Tunelul Aluniș.

III Stația de flotare de la Ostra. O orgă pentru degetele unui uriaș. Considerațiuni despre anul 2 000. Despre vasta operă civilizatoare a socialismului. O lume de monumente istorice și monumente ale naturii. Lostrița, Voroneț, Codrul Slătioara și cerbul carpatin. Intrarea triumfală a aramei în viața Moldovei.

IV Linii de înaltă tensiune pe valea sălbatică a Suhei. Suliițe implacabile în gîtlejul fiarei. Felurite sentimente ale autorului.

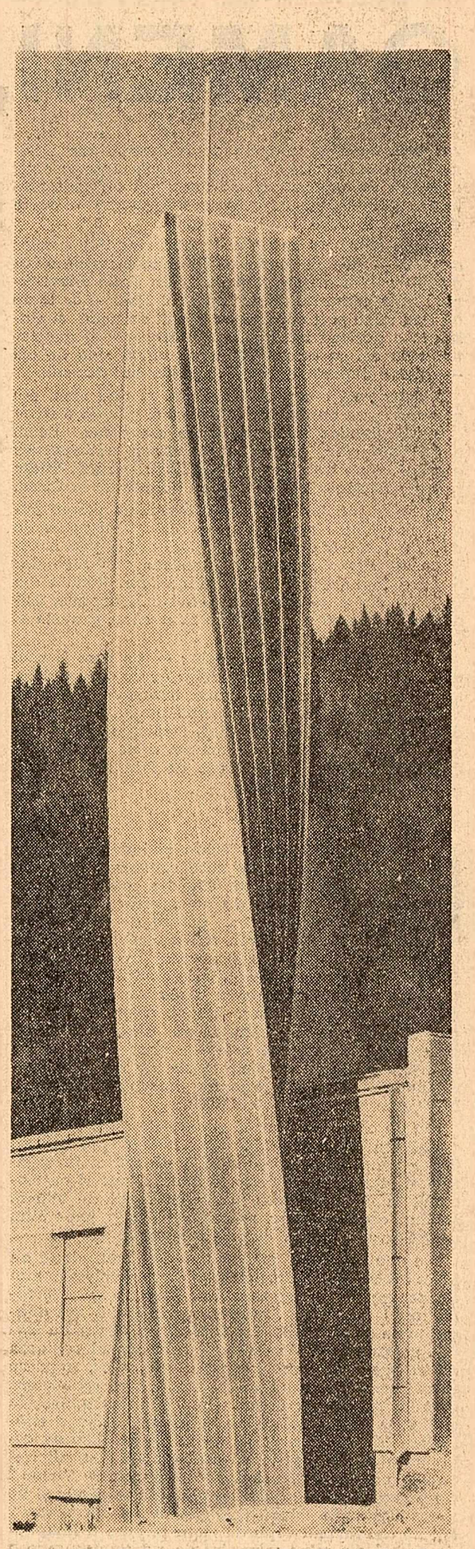

La Ostra, coșul prin care va ieși fumul de la caloriferul grupului social reamintește cînd un stîlp brîncovenesc, cînd un fragment din avîntata coloană fără de sfîrșit

I

După o zi și o noapte de ploaie neîntreruptă, Suha spumega.

Iar eu, știind-o învinsă, îmi luam asupra ei o lentă și nedisimulată răzbunare.

Cu vreo șapte ani în urmă, mult mă mai necăjise Suha asta.

Acum, între uriașe păduri peste care pluteau uriașe cețuri, Suha venea nebună dar în fiecare gură avea un frîu de care își sfărîma dinții. Pe toată valea, de departe de unde venea, pînă departe încotro se ducea, se auzea urletul ei de furie și neputință. Stam și ascultam, stam și priveam, părînd pe malurile ei, înalt și drept, semnul de exclamare al unei imprecații ce izbucnea din întreaga mea ființă : — Așa-ți trebuie !

Ziua era mohorîtă, dar la lumina mesteceni lor îngălbeniți pe care nici o negură nu o poate stinge, stam și îmi priveam dușmanca înfrîntă.

Adevărul este că Suha apăruse în viața mea ca unul din acei dușmani care vin să te amărască și să nu-ți dea pace tocmai cînd ți-e lumea mai dragă. Cum lucrurile se petreceau pe valea superioară a Moldovei, pe care stăruie atîtea mărturii și atîtea legende despre începuturile noastre, adeseori m-am gîndit că așa s-a ivit în viața poporului romîn, tocmai cînd da geană în istoria lumii, amărîndu-l și stricîndu-i toată bucuria, neamul năvălitor al osmanlîilor.

Abia începusem să mă bucur de Rarău, de Voroneț, de toate frumusețile acelor locuri cînd, pe neașteptate, Suha a năvălit asupra mea. Umblam în acea vreme pe acolo, stînd îndelung de vorbă cu locuitorii unor vechi și mîndre așezări bucovinene, spre a vedea ce îi preocupă — urma să-i reprezin, în Marea Adunare Națională — ce treburi am putea pune la cale împreună.

Mă bucurasem că voi vedea mai des, în vestmîntul toamnei sau sub acela al iernii, munții Bucovinei ; fusesem cum nu se poate de mîndru că Voronețul se afla în circumscripția mea electorală ; dar mai ales mă bucurasem că voi avea prilejul să cunosc, și eventual să le fiu de folos, pe mulți dintre acei oameni înalți și drepți, cu cojoace tivite cu blană de vulpe, oameni ai muntelui și ai pădurii, nedespărțiți în memoria mea de mireasma cetinei.

Preocupări și propuneri interlocutorii mei aveau destule cu privire la școli, circumscripții sanitare, autobuze, cinematografe, lumină electrică și mai în fiecare caz existau temeiuri să cred că, într-un răstimp oarecare, se va putea face ceva. Așa a fost în mîndra comună Ilișești, așa a fost în Stupca, satul lui Ciprian Porumbescu, așa a fost în Păltinoasa, în Capul codrului și la Frasin, centru muncitoresc al industriei forestiere. Dar cînd am părăsit valea Moldovei, cotind-o pe un afluent al său spre inima muntelui, lucrurile s-au schimbat. Se înșirau acolo cîteva sate, Doroteia, Stulpicani, Negrileasa, Ostra... și-mi închipuisem că voi descoperi în ele și pe drumul de la unul la altul, cum se întîmplă de obicei în locurile unde se ajunge mai anevoie, frumuseți necunoscute și semne autentice ale vechii civilizații a poporului. Dar, cum am pus piciorul în acele sate, am început să aud numele Suhei, însoțit de atîtea blesteme, de parcă ar fi fost însuși numele ciumei. Suha inunda fînețurile, Suha rupea podurile de lemn, Suha amenința clădirea unei școli, Suha rodea temelia șoselei, Suha nu se sfia să pătrundă chiar în cimitire. De la Frasin pînă la Ostra, treizeci de kilometri de plîngeri și de grave acuzații.

Întăriturile de nuiele umplute cu bolovani, refăcute cu trudă în fiecare vară, Suha le respecta un timp, cît se năștea o iluzie, apoi deodată își făcea de cap. În fața atîtor blestemății, oamenii cereau o radicală încarcerare a fiarei, rezolvarea întregii probleme cu mijloacele timpului nostru. Ei visau o acțiune de mari proporții, în care era vorba de brațul puternic al statului, de excavatoare, de vagoane de ciment, de milioane de lei.

Îi ascultam tăcut, îngîndurat, cu inima tot mai grea. Brațul puternic al statului stăvilea în acel timp apele Bistriței spre a le preface forța în electricitate, brațul puternic al statului construia abia primele sute de metri din magistralele chimiei și ale petrochimiei. Iar cele patru așezări omenești aveau nenorocul să se găsească pe o vale sălbatecă, al cărei capăt se înfunda în inima muntelui și în lungul căreia viața mai păstra puternice urme arhaice.

Pe atunci, în 1957 — deci nu sînt nici zece ani de atunci ! — în Gura Humorului, capitala raionului, uzina electrică începea să funcționeze abia în amurg și își înceta activitatea înainte de miezul nopții. Fusesem îndemnat să stărui, și mă angajasem să stărui, pentru obținerea unui motor vechi dar mai puternic de pe undeva, de prin vreunul din orașele fericite ce se pregăteau să se racordeze la sistemul energetic național. Dar excavatoarele și marile cantități de ciment despre care vorbeau oamenii din Doroteia și din Ostra mi-au apărut în acel moment, și nu numai în acel moment, ca un vis și mai mult decît un vis.

Și iat-o acum pe Suha cea nebună și blestemată urlîndu-și în lungul a treizeci de kilometri furia și neputința. Privesc în sus dincotro vine, privesc în jos încotro se duce. Turme întregi de tauri, turme întregi de crocodili și de tot felul de balauri lichizi își urlă dreptul de a-și face de cap. Dar digurile de beton, dogmatice, nici nu vor să le asculte. Iată un dogmatism — al betonului ! — cu care sînt în întregime de acord.

Ziua era mohorîtă, dar la lumina dulce a mestecenilor îmi plăcea să stau și să privesc dezastrul Suhei. Oricît ar fi fost să plătesc treptata pătrundere a umezelii în ființa mea care înregistrează chiar trecerea celei mai mici umbre pe fața soarelui, întîrziam în acea lume îmbibată de apă, învăluit în mantăile ceții, ca un general bătrîn pe teatrul unei bătălii dată cu mijloace la care el nu visase și datorită cărora se obținuse o zdrobitoare victorie.

Aveam sub priviri cu totul altceva, cu totul și cu totul altceva decît împlinirea visului care cu șapte ani în urmă îmi apărea de neîmplinit. Aveam sub priviri nu indiguirea, oricît de strașnică, a unui sălbatec rîu de munte, ci un capitol nou, cu un sunet nou, în viața Moldovei. Aveam sub priviri pregătirile pentru cutezătoarea punere în valoare a celui dintîi zăcămînt de aramă ce s-a descoperit în munții ei.

II

Cam în aceeași vreme în care, ajungînd pînă la Ostra, de unde nicăieri nu se mai putea ajunge, socoteam că pe acolo și-ar fi putut înțărca dracul copiii, am dat pe Valea Bistriței, într-o desăvîrșită singurătate, peste un grup de geologi instalați în cîteva barăci primitive. Ei însă le socoteau ca o culme a confortului față de coliba în care locuiseră la început și a cărei fotografie, păstrată ca un document menit să intre în istorie, părea că înfățișează reconstituirea unei locuințe neolitice.

Geologii își făceau, ca în atîtea alte locuri, meseria de geologi. Ajutați de mineri, săpau galerii în măruntaiele muntelui, scrutînd sclipirea rocilor și ascultîndu-le sunetul, dornici de a descoperi minereurile de care țara avea atîta nevoie în noua fază a istoriei sale. La Leșul Ursului — așa botezaseră ei locul acela, contopind numele a doi mici afluenți ai Bistriței, Leșul și Ursul — se părea că se descoperise ceva.

Trecînd iarăși pe acolo, cînd probabilitățile erau pe cale să devină certitudini, m-am interesat în ce fel se întrevede transportul minereului dintr-un loc atît de îndepărtat de marile artere de circulație. Leșul Ursului se află pe Valea Bistriței, între Vatra Dornei și Broșteni, în acele singurătăți prin care Vitoria Lipan a tot urcat la munte, dusă de firul unei sumbre presimțiri. Abia de curînd, prin folosirea unei mari cantități de dinamită, drumul pe care ea l-a făcut călare a fost transformat într-o șosea pe care automobilele pot repede ajunge între pereții cu multe creneluri ai acelei unice și pline de farmec cetăți a geologiei ce poartă numele de Cheile Dornei.

Așadar atunci — era în toamna anului 1960, o toamnă în care mereu mă gîndeam la Mihail Sadoveanu, datorită și locurilor peste care se profila, stăruitor, umbra lui și faptului că urma să fie sărbătorit pentru optzeci de ani, eveniment major prin care Tudor Arghezi trecuse în primăvara aceluiași an (cînd ne va mai fi dat o astfel de conjuncție ?) — așadar, atunci, întrebînd de viitorul drum al minereului, mi s-a răspuns că ar putea fi trimis la tren, în gară la Frasin. O clipă am stat locului, nedumerit, apoi am întrebat dacă e vorba de Frasinul din Valea Moldovei. Mi s-a răspuns că da și abia atunci n-am mai înțeles nimic. Frasinul era foarte departe, pe orice drum ai fi pornit într-acolo, la peste o sută de kilometri, chiar dacă ar fi fost s-o apuci peste Rarău, cea mai scurtă și spectaculoasă trecere din Valea Bistriței în Valea Moldovei, dar care nu putea deveni în nici un caz o cale a minereului.

Atunci, cînd mă așteptam mai puțin, am auzit numele Ostrei. Satul de pe valea sălbatecă a Suhei se afla foarte aproape, de partea cealaltă a muntelui. Era vorba ca de la Leșul Ursului să se sape un tunel pînă la Ostra, de unde minereul putea fi îndreptat spre Frasin. Proiectul mi s-a părut fantastic.

Vorbeam la lumina pîlpîitoare a unor becuri de 25 de lumini cărora le da viață un mic motor ce se auzea gîfîind afară și care de altfel și-a dat repede duhul, încît a trebuit să fie aduse lumînări. Geologii erau destul de bărboși și ar fi putut fi luați mai degrabă drept niște călugări de la vreun schit din inima munților. Tăcerea și nemișcarea îngrămădite acolo de veacuri păreau mai mult decît o stihie, păreau chipul cel mai adînc, cu neputință de a suferi o schimbare, al lumii.

Afară, sub lumina stelelor, ne-a venit în nări un puternic miros de fîn. M-am gîndit atunci că fînul poate fi un narcotic. E greu să te învăluie mireasma lui și să te mai gîndești la altceva, mai ales la schimbarea lumii.

Dar în întuneric au scăpărat chibrituri și s-au aprins țigări. Și, privind micile puncte de foc, iarăși m-am gîndit că dacă mireasma fînului e aistorică, în schimb multe vise cutezătoare au fost puse la cale și împlinite în tovărășia fumului de țigară, mai rar semn al reveriei vagi și mai des acela al unei intense activități nervoase. Micile puncte de foc descriau bruște jumătăți de elipsă, ca astrele unui univers impulsiv, în curs de organizare.

— Să știi, mi-am spus, că diavolii ăștia au să facă pînă la urmă tunelul. Și mi l-am închipuit ca pe un ochean uriaș prin care se va putea privi din Valea Bistriței în Valea Moldovei.

★

Fumîndu-se probabil o sută de mii de țigări, tunelul a fost proiectat.

Fumîndu-se probabil un milion de țigări, tunelul a fost străpuns. Și este unul cum nu sînt multe în țara noastră.

Și pe Valea Oltului și pe Valea Jiului și pe alte multe văi în lungul cărora aleargă trenuri, nenumărate tunele le îngăduie să treacă în linie dreaptă pe sub un colț de munte ce-și împinge pintenul pînă în spuma apelor. Dar aceste tunele sînt longitudinale, ele încep și se sfîrșesc în valea aceluiași rîu, rămînînd în axa generală a depresiunii căreia îi corectează micile neajunsuri. Chiar marele tunel de la Bicaz, cu toate că traversează un întreg munte, ajungînd peste cinci kilometri într-un punct în care albia naturală a Bistriței nu sosește decît după un lung ocol, își înscrie ființa, grandoarea și cutezanța, în linii generale, în lungul aceleiași văi.

La hidrocentrala de pe Argeș am aflat pentru prima oară de tunele care vor aduce apa unor rîuri pornite în alte direcții, înapoi, pe sub cumpăna apelor, în una și aceeași vale, spre a-și adăuga ființa la marele lac de acumulare. Se construiesc acolo, în piatra muntelui, zeci de kilometri de asemenea căi subterane prin care va fi schimbat, de la început, destinul multor rîuri.

Tunelul care leagă Leșul Ursului de Ostra este unul dintre aceste tunele de un fel deosebit, dintr-o vale în altă vale, pe sub cumpăna apelor, și este în același timp și cel mai lung din țara noastră. Început la 1 octombrie 1961, el a fost gata în acest an, cu mai mult de patru luni înainte de termen, în ajunul zilei de 23 August. Apropierea la Ostra și la Leșul Ursului a acestei date a declanșat energii de necrezut dînd prilej minerilor care lucrau acolo să înscrie în cronica eroică a vieții lor o bătălie și o victorie răsunătoare. Săparea Tunelului Aluniș — așa a fost botezat tunelul după muntele pe care îl străpunge — în grelele condiții în care a fost săpat și în ritmul în care a fost săpat, reprezintă o adevărată epopee ale cărei faze dramatice au dat o nouă vibrație înaintării întregului popor, cu bătălii și cu victorii pe atîtea fronturi, spre marea zi din inima lui august.

Două echipe de mineri, devenite repede celebre, echipa lui Flutur și echipa lui Crișan, în totul vreo cincizeci de oameni ale căror nume au și fost scrise pe plăcile de marmoră de la intrarea tunelului, care nu se văzuseră niciodată și care se înțelegeau între ele, ca pe front, prin posturi de radio, au pornit din două văi la fel de vestite și la fel de frumoase în geografia și în istoria acestor pămînturi și s-au tot apropiat una de alta, prin piatra și prin întunericul muntelui, luptînd cu piatra și cu întunericul, învingîndu-le treptat, pînă ce întregul munte a fost străpuns iar minerii, pe ruinele ultimului zid despărțitor, s-au îmbrățișat în zorii zilei de 22 august.

Burghiile cu care sfredeleau muntele fuseseră lungite pînă la doi metri și jumătate, iar ei le înfigeau, asemeni unor suliițe, în pieptul de piatră al geologiei, în gîtlejul întunericului, pînă la mîner. Cele două văi s-au umplut de oameni, de vuiet, de camioane. Mireasma fînului se retrăgea spre miază-noapte, spre Rarău, lăsînd loc mirosului de țigară. Și mai puternice erau mirosul și fumul dinamitei pe care o vîrau în pieptul muntelui, în rănile adînci de doi metri și jumătate, și îl făceau să sară în țăndări. Surprins, furios, orb, Polifem al unei noi mitologii, muntele căuta să-i prindă, svîrlind asupra lor șuvoaie de bolovani sau de apă, dar nu-i vedea, nu-i nimerea, iar ei ieșeau teferi afară, scăpîndu-i mereu printre degete, iscusiți ca Ulise.

Două echipe de mineri, devenite repede celebre, echipa lui Flutur și echipa lui Crișan s-au tot apropiat una de alta, prin piatra și prin întunericul muntelui, învingîndu-le treptat, pînă ce întregul munte a fost străpuns, iar minerii, pe ruinele ultimului zid despărțitor, s-au îmbrățișat în zorii zilei de 22 august

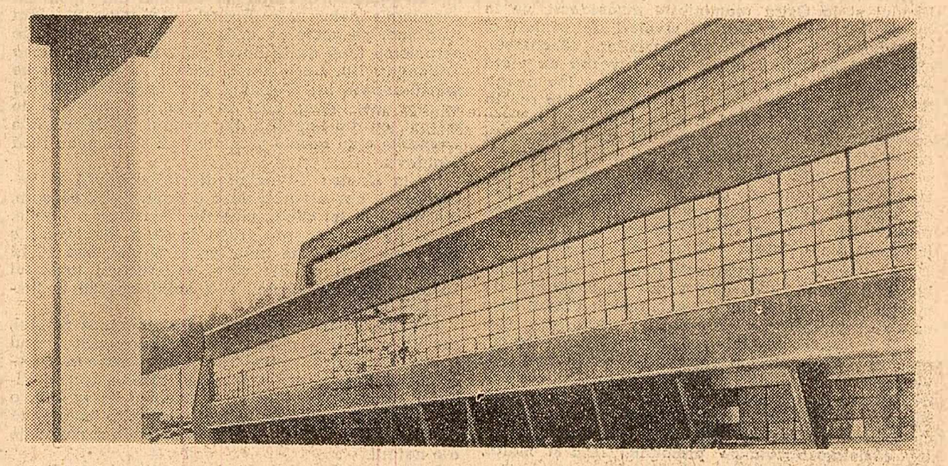

Se ridică acolo, într-un amfiteatru de uriașe păduri, în șoldul netezit al muntelui, o construcție de oțel, de beton și de sticlă, al cărei profil pare schema unui cap omenesc, cu maxilare puternice dar și cu o frunte gravă și coordonatoare

Așa a fost săpat între Valea Moldovei și Valea Bistriței Tunelul Aluniș pe o distanță de șase kilometri și o sută de metri, cel mai lung din țară. Cînd cele două echipe au făcut joncțiunea, după o lungă înaintare în întuneric, nici una nu deviase cu un singur centimetru — letopisețul tunelului a reținut de asemenea numele inginerilor Nicolae Ghinescu și Gligor Munteanu, șefii celor două sectoare — încît s-au întîlnit față în față, mîna în dreptul mîinii și ochiul în dreptul ochiului, ca și cum fiecare ar fi fost imaginea celeilalte, apărînd din apele unei oglinzi adînci, în care nimeni nu se mai privise niciodată.

Înaintea oricărui alt eveniment, enormul ochean de șase kilometri a îngăduit minerilor lui Crișan și ai lui Flutur să se întîlnească unii cu alții, în inima pămîntului, unii purtînd în ochi imagini din Valea Moldovei, iar ceilalți din Valea Bistriței. Este pentru prima oară cînd se petrece o asemenea întîlnire între cele două văi, cele mai vestite și mai frumoase și cele mai pline de legende din tot cuprinsul Moldovei. O dată cu această întîlnire, la bogățiile și frumusețile ei mai de demult sau mai de curînd, se adaugă bogăția și frumusețea incoruptibilă a aramei.

III

Pentru a pune în exploatare zăcămîntul de cupru, de zinc și de plumb de la Leșul Ursului se fac pregătiri cum n-am mai întîlnit pînă acum la nici o exploatare minieră, pregătiri care dovedesc că în țara noastră s-a stabilit un etalon al forței și al frumuseții sub care în nici un punct al ei și în nici un domeniu nu se mai coboară. Un nivel o dată atins, este impus pretutindeni ; unități ale industriei ușoare sau alimentare sînt înzestrate cu mașini de aceiași tehnicitate și produc același entuziasm ca și marile uzine chimice și petrochimice. Nimic dacă a fost conceput, zidit și dat în folosință în ultimii ani, oriunde s-ar fi petrecut aceasta, nu mai e de mina a doua. În ceea ce privește frumusețea, în ceea ce privește armonia și cutezanța, orașele și regiunile țării sînt legate acum între ele pe principiul vaselor comunicante : orice ridicare a nivelului se resimte numaidecît pretutindeni.

De cînd pe aceste pămînturi s-au deschis mine, și mine au început să se deschidă de pe vremea agatîrșilor, de cînd din adîncul acestor pămînturi a început să se extragă aurul, fierul, cărbunele și metalele neferoase, niciodată oamenii nu s-au apropiat de un zăcămînt subteran cu atîtea onoruri, adică folosind atîtea mijloace tehnice și făcînd atîtea investiții, cum se petrece acum cu zăcămîntul de aramă de la Leșul Ursului și cu celelalte zăcăminte puse în valoare în ultimii ani.

Pe valea sălbatecă a Suhei, dincolo de Ostra, în gîtlejul muntelui, chiar în laringele lui din care pe vremuri nu se auzea decît urletul lupilor, am văzut o uzină de flotație care mi-a reamintit tot ceea ce, în ultimii ani, a fost în țara noastră cutezanță, fantezie și cucerire epocală în domeniul arhitecturii industriale.

După calculele preliminare, prima parte a zăcămîntului de la Leșul Ursului urmează a fi exploatată cam în treizeci de ani. Mie, care am fost martor la evenimente istorice destășurate pe o perioadă de timp mult mai lungă, cifra aceasta nu mi se mai pare, în sine, impresionantă. Dar, în cazul de față, ea ne duce în pragul anului 2 000. Iar anul 2 000, cu toate că ne apropiem în mod evident de el și mulți dintre inginerii și laborantele care lucrează în uzinele Moldovei, la Săvinești și la Onești — Onești mai ales este un oraș al anului 2 000 — abia vor începe să încărunțească, el pare totuși cum nu se poate mai departe, ascuns de ceațurile sau de prea marea lumină a viitorului, a enigmaticului viitor pe care nu-l atinge nici antena cea lungă a planurilor de perspectivă ce nu trec dincolo de 1980. Cine știe ce forme va lua viața în ultimele două decenii ale acestui mileniu care a început într-un moment în care oamenii habar n-aveau, și habar n-au avut încă multă vreme, atît cît mintea lor iscoditoare a fost supusă unor inflexibile dogme, că pămîntul pe care trăiau se mișcă în jurul lui și al soarelui.

Așadar, nouă celor care am văzut cum în mai puțin de un deceniu, în numai șapte ani, s-a trecut de la catapultarea unei mașinării în Cosmos la trimiterea unui om viu, iar apoi la trimiterea unei nave cu un întreg echipaj, anul 2 000 ne apare cum nu se poate mai departe, datorită densității de evenimente necunoscute, marilor surprize ce se

Între uriașe păduri peste care pluteau uriașe cețuri, Suha venea nebună la vale, dar în fiecare gură avea un frîu de care își sfărîma dinții

OAMENI, APE ŞI MUNŢI

vor aglomera în ultimele două decenii ale mileniului nostru, atunci cînd, sub privirile a peste cinci miliarde de oameni, acest fantastic, tot mai fantastic mileniu, va intra în arenă pentru ultimele două grandioase tururi de pistă.

De pe acum mi se pare că aud strigătul marilor mulţimi — în 1980 cade o Olimpiadă iar în 2 000 alta — explozia posturilor de radio şi de televiziune. Dar în afară de acest fior, anul 2 000 — cu toate că dau mîna şi îl cuprind cu braţul de umăr şi stabilesc o deplină înţelegere sentimentală şi intelectuală cu cei ce atunci vor avea vîrsta mea de azi — rămîne departe, cum nu se poate mai departe.

Şi totuşi, mi s-a părut că-l văd şi că-l simt, din cea mai mare apropiere, cutezător şi plin de o mare lumină, minuţios şi în întregime electronic, acum cîţva timp cînd, pe valea sălbatecă a Suhei, cu urechile pline de urletul ei de fiară înfrîntă, m-am pomenit deodată faţă în faţă cu flotaţia de la Ostra.

Se ridică acolo, într-un amfiteatru de uriaşe păduri, în şoldul netezit al muntelui, o construcţie de oţel, de beton şi de sticlă, al cărei profil pare schema unui cap omenesc, cu maxilare puternice dar şi cu o frunte gravă şi coordonatoare. Văzută din faţă, flotaţia pare claviatura unei orgi enorme, menită să-şi trimită sus degetele unui uriaş, gravele ei acorduri pînă la stele.

Pe cînd mă aflam în acel loc — pe care îl scot din întunericul nopţii şi al erelor geologice, violent, spectaculos şi manifest, tuburi fluorescente ce fac cu stîlpii care le susţin un unghi propulsiv şi aerodinamic, încît par mari lăcuste tropicale în clipa unei formidabile ţîşnituri — mi-am adus deodată aminte de cele treizeci şi şase de lămpi cu carbid ale minerilor de la Bălan.

★

Mina de aramă de la Bălan şi locuinţele celor treizeci şi şase de mineri care scurmau în măruntaiele ei a fost cea dintîi aşezare omenească pe care am întîlnit-o cînd, de pe culmile Hăşmaşului Mare am început să cobor, alături de Olt, asupra lumii. Aceasta se petrecea cu douăzeci şi cinci de ani în urmă. — O, dacă aş mai avea tot atîţia în faţă, ce mult m-aş apropia de anul 2 000 ! — şi de atunci n-am mai trecut prin acele locuri unde aud că s-au schimbat atîtea. Atunci, după ce am tot coborît, de pe o treaptă pe alta, prin mari singurătăţi, am dat, în cele din urmă, după cincisprezece kilometri de singurătate, de mina de aramă de la Bălan şi de aşezarea omenească pe care, la gura ei, o încropiseră minerii.

Era un cătun cu treizeci şi şase de case de lemn, o aşezare umilă care întorcea lumea spre timpuri foarte vechi. Mina avea o sută de ani şi în galeriile ei lucraseră, cu dalta în mîna stîngă şi cu ciocanul în mîna dreaptă, patru generaţii de mineri, scoţînd arama pentru puterea şi gloria imperiului austro-ungar, pentru clopotele şi trîmbiţele lui.

Din cîte imperii a cunoscut istoria lumii, două au făcut acestor pămînturi cinstea de a se interesa mai deaproape de minereurile lor. Romanii au exploatat aurul în Munţii Apuseni, iar imperiul habsburgic toate zăcămintele de cărbuni, de fier şi de metale neferoase ale Transilvaniei. În haosul subteran de la Roşia Montana, galeriile romanilor, regulate şi cu pereţi surprinzători de netezi, mai reamintesc ordinea militară a Romei. Dar ce putea aminti, în umilul, în săracul cătun de la Bălan, lumina şi strălucirea Vienei ? Ce putea aminti, în înfăţişarea celor treizeci şi şase de mineri pămîntii, cu mîini şi capete ca de piatră, balurile şi serbările Vienei ? Ce putea aminti, în galeriile pline de întuneric şi de noroi cleios ale minei, caleştile aurite ale Vienei ? Mii de ani lumină separau mica pîlpîire a lămpilor de carbid din mina minerilor de scînteierea rece a stelelor, dar cîte zeci de mii de ani lumină viaţa lor şi a cătunului lor, scufundat într-un întuneric neolitic, de strălucirea de galaxie a capitalei pentru care munciseră părinţii, bunicii şi străbunicii lor ?

Şi iată că tot ce se construieşte acum la Leşul Ursului şi la Ostra reaminteşte numaidecît, nu în dimensiuni desigur, dar în niveluri de confort al clădirilor şi în tehnicitatea maşinilor, Bucureştii, Oneştii şi Săvineştii, după cum e vorba de viaţa sau de munca minerilor. Şi încă mai e loc pentru noi cuceriri. La Ostra, acolo unde cu şapte ani în urmă credeam că-i locul în care ar fi putut înţărca dracul copiii, coşului prin care va ieşi fumul de la caloriferul grupului social i s-a dat o surprinzătoare şi nemaiîntîlnită formă spiralată — văzindu-l, crezusem că are cine ştie ce rost care îmi scapă, pînă ce inginerul Gligor Munteanu m-a lămurit — încît reaminteşte cînd un stîlp brîncovenesc, cînd un fragment din avîntata coloană fără de sfîrşit.

Tot ceea ce se construieşte acum la Leşul Ursului şi la Ostra, fie că este vorba de viaţa sau de munca minerilor, îţi poartă numaidecît gîndul spre cele mai înalte nivele pe care le-a atins noua civilizaţie a acestor pămînturi. Şi într-un loc şi în altul, cînd o clădire, cînd o maşină îţi reamintesc că trăim într-o societate în care, între diferite zone şi domenii de activitate ale ei, nu mai sînt cu putinţă distanţe de mii de ani lumină, nici măcar de secunde, într-o societate simultană şi instantanee, într-o societate bazată pe principiul, fizic şi moral, al vaselor comunicante.

★

Într-un fel a început a fi scoasă, şi a fost scoasă timp de o sută de ani, arama din mina de la Bălan şi cu totul, cu totul altfel va fi exploatat zăcămîntul de la Leşul Ursului.

Într-un fel au fost puse în valoare, în zilele noastre, zăcămintele petroliere ale Olteniei şi cu totul altfel — O, cu totul altfel ! — a început şi a continuat extragerea ţiţeiului de pe Valea Prahovei. Cu treizeci de ani în urmă eu am mai dat mîna şi am stat de vorbă cu nişte oameni îmbrăcaţi în piei de viţel şi cu un fel de lighean de tablă în cap, cărora li se spunea puţari. Meseria lor era să sape cu tîrnăcopul, tot mai adînc în inima pămîntului, pînă ce după două, trei sute de metri dădeau de stratul de petrol care, erupînd, de multe ori putea să-i înece. De la suprafaţă, o oglindă prindea razele soarelui şi le proiecta în puţul pe fundul căruia omul se zărea mişcîndu-se ca o mică gînganie subpămînteană. Afară era tras cu o instalaţie de scripeţi de lemn, pusă în mişcare de un cal. Dacă veţi întîlni vreodată în scrieri mai vechi, cuvîntul „hegnă", să ştiţi că despre ea este vorba.

Eu am văzut toate aceste lucruri în tinereţea mea, iar acum doi ani, la Havana, mi-a fost dat să contemplu, sub lumina proiectoarelor, înconjurată de mari mulţimi de oameni, lucrînd demonstrativ, cu turla metalică pierdută în înaltul cerului, ultimul tip de sondă romînească.

În vremea despre care vă vorbesc, chiar marile societăţi, cînd voiau să instaleze o sondă, începeau prin a aduce la faţa locului cîteva căruţe de cherestea. Sondele erau în întregime de scînduri, se îmbibau de ţiţei şi din timp în timp ardeau, cu oameni cu tot, asemeni unor tragice torţe. Doar motorul era o piesă industrială, iar transportul lui pe drumuri fantastic desfundate, cu gropi adînci de un metru şi pline de noroi, reprezenta un spectacol de pomină. Era tras de cîte şase perechi de boi şi pînă noaptea tîrziu, şi pînă la doi, trei kilometri, se auzeau răcnetele căruţaşilor. De multe ori i-am văzut, cînd era de urcat vreo pantă, cu gura plină de înjurături colosale, rupînd parii gardurilor pentru a putea croi, în toată lungimea, spinarea sleitelor animale. Ţiţeiul curgea gîrlă şi banii curgeau gîrlă, dar nimeni nu se îndura să pună o căruţă cu piatră pe drum. Totul părea un război de pradă, un mare jaf, şi toţi se gîndeau să apuce cît mai mult şi cît mai repede.

Nici un gram de aramă n-a fost scos de la Leşul Ursului, dar pe drumul dintre Ostra şi Frasin a început să fie aşternut un strat gros de beton, iar acolo unde era prea strîmt sau prea sinuos, după cum îl obligase Suha, este trasat din nou, în linie dreaptă, fără să se facă economie la diguri sau la numărul podurilor.

Încă o dată, pe valea sălbatecă a Suhei, am fost în măsură să-mi dau seama că, pentru noua orînduire din ţara noastră, exploatarea bogăţiilor naturale înseamnă, alături de mobilul economic, împletit cu el şi înaintea lui, o vastă operă civilizatoare. Despre asta pot vorbi atîtea pămînturi, din inima Carpaţilor şi pînă în Delta Dunării. Noile şantiere, noile fabrici, noile uzine aduc cu ele liniile de înaltă tensiune, asfaltul, încălzirea centrală, robinetele cu apă caldă, magazine şi clădiri care constituie, ori cît de mare ar fi fost singurătatea acolo, mici centre urbane. Iar natura nu-i devastată şi, în tot ceea ce se face, se ţine seama de respiraţia ei profundă şi în acelaşi timp delicată.

Lostriţa, de pildă, voracele dar foarte rarul peşte din Bistriţa, declarat monument al naturii, a fost avută în vedere cînd s-a hotărît săparea tunelului Aluniş, cel mai lung tunel din ţara noastră.

Atunci cînd s-a discutat în ce fel să fie exploatat zăcămîntul de la Leşul Ursului, cînd s-au luat în considerare felurite variante, aceea atît de îndrăzneaţă a străpungerii unui tunel pînă la Ostra a fost adoptată, printre altele, şi pentru că urma să cheme la o nouă viaţă satele de pe sălbateca vale a Suhei, şi pentru că ar fi scutit de orice prejudiciu viaţa peştilor din Bistriţa, în primul rînd lacoma dar rara lostriţă, monument al naturii.

Sînt în acel colţ de ţară destule monumente istorice, începînd cu ctitoriile unor voevozi de demult,

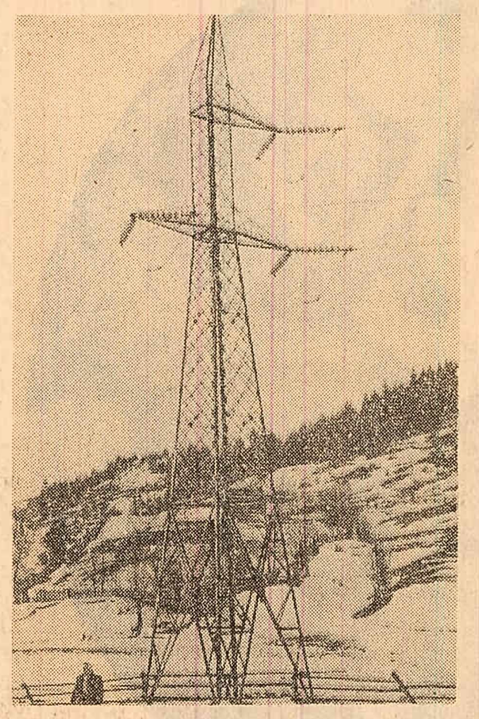

Proptiţi uneori pe o muche de munte, alteori coborînd chiar lîngă albia rîului, stîlpii liniei de înaltă tensiune se duc pe toată valea Suhei

şi destule monumente ale naturii, presărate de o parte şi de alta a Muntelui Stînişoara.

Aceasta e muntele pe care l-a străpuns, din Valea Bistriţei spre Valea Moldovei, lungul ochean al tunelului. Aceasta e muntele pe care, cîndva, dusă de presimţirile şi de ancheta ei, Vitoria Lipan l-a trecut cu piciorul, descoperind într-una din rîpele lui osemintele celui ucis. Aceasta s-a petrecut mai spre sud, pe acolo pe unde un drum cu mălestrite serpentine urcă de la Borca pînă în vîrf la Crucea Talienilor. Din acel punct, Rarăul se zăreşte spre miază-noapte iar Ceahlăul spre miază-zi, veghind asupra unei întregi lumi de culmi, de păduri şi de păşuni, ca doi împăraţi din vremuri de demult, din vremurile cînd aceste pămînturi nu se numeau încă Moldova.

De la Crucea Talienilor drumul coboară în valea Suhei, dar e vorba de o a doua Suhă pe care, din coastele lui stîngi, muntele Stînişoara o trimite, ca şi pe Ozana, spre valea largă a Moldovei ; e vorba de Suha care trece pe la Mălini, cea cu ai cărei peşti şi cu ale cărei sălbăticiuni tatăl lui Labiş, întors din război, şi-a hrănit copilul în timpuri de foamete.

Aceasta e lumea în care a fost străpuns tunelul, din Valea Bistriţei spre Valea Moldovei, prin lungul munte Stînişoara, peste care multă vreme n-a trecut decît drumul dintre Borca şi Mălini, drumul Vitoriei Lipan. Este o lume de munţi şi de păduri, o lume de la începuturile istoriei noastre, o lume plină de legende, de monumente istorice şi de monumente ale naturii.

În această lume pot fi descoperite, în uimitoare luminişuri, şi mai uimitoare încă, Voroneţul, Humorul, Vatra Moldoviţei. Iar pe valea cea largă a Moldovei, la poalele Rarăului, se află codrul Slătioara cu arborii lui bătrîni de sute de ani. Nimeni nu are voie să intre cu toporul în codrul Slătioara, ai cărui braţi sînt lăsaţi să trăiască acolo, ei în de ei, ca şi cum pe faţa pămîntului n-ar fi picior de om. Şi ei trăiesc, într-un acord lent cu trecerea timpului, în care abia secolele contează, dînd la iveală un copleşitor monument vegetal, al liniştei, al tainelor vieţii şi al duratei.

De la poalele Rarăului spre miază-zi, în pădurile de pe lunga culme şi din multele văi ale Muntelui Stînişoara, trăiesc protejaţi de lege cerbii carpatini, cu arborescenta podoabă a capului lor, puternici, mîndri şi sentimentali.

Aceasta e lumea în care a fost descoperit zăcămîntul de aramă de la Leşul Ursului. Între arborii majestuoşi din codrul Slătioara şi peştii argintii din Bistriţa, sub copitele cerbilor, el dormea de la începutul lumii, neştiut de nimeni. Dar geologii zilelor noastre l-au descoperit, şi astfel arama intră în viaţa Moldovei cu strălucirea ei solară şi cu sunetul ei glorios. Iar ea intră pe o poartă de onoare şi i se face cu totul altfel de primire decît au avut parte — în vremuri în care mobilul activităţii economice era cîştigul imediat şi, dacă se putea, enorm — zăcămintele de la Bălan sau de la Baia Mare.

Într-o Moldovă în care au apărut Bicazul şi toate celelalte hidrocentrale de pe Valea Bistriţei, într-o Moldovă în care se găsesc Săvineştii, Oneştii, Borzeştii — cărora li se adaugă, cu cel mai puternic sunet dintre toate, cu sunetul siderurgiei, gigantul de la Galaţi, zăcămîntul de la Leşul Ursului va fi exploatat la un nivel corespunzător.

Tîrziu s-a ivit arama în viaţa Moldovei, pe aceste pămînturi unde, timp de secole, singurul sunet glorios fusese doar dangătul marelui clopot de la Putna, dar cînd în cele din urmă s-a ivit, Moldova o poate primi cu fastul şi strălucirea cu care erau primiţi pe vremuri trimişii celorlalte ţări la Cetatea de scaun a Sucevei.

Nici aurul, nici sarea, nici cărbunele — de exploatarea cărora se leagă amintirea unor crunte suferinţe ale poporului muncitor — nici celelalte minereuri din pămîntul ţării n-au fost puse în valoare în condiţiile ce se pregătesc la Leşul Ursului, cu atît de mari şi generoase investiţii, cu o atît de mare grijă faţă de fiinţa omenească şi de natură.

Prin lungul tunel săpat într-un timp record de minerii lui Flutur şi ai lui Crişan, minereul de la Leşul Ursului se va duce tonă după tonă spre flotaţia de la Ostra, iar alături de el, pentru a-l spăla în instalaţiile flotaţiei, prin acelaşi lung ochean ce străbate muntele, va călători o şuviţă din apa argintie a Bistriţei. În cele din urmă, după ce va face noua treabă căreia îi este menită, ea va ajunge în Valea Moldovei, unindu-se una cu alta, spunîndu-şi poveştile ce vor avea să-şi spună, făcînd mai puternică şi mai intimă legătura acestor pămînturi, mai pline de forţă şi mai tulburător indescriptibilul lor foşnet.

Se spune că atunci cînd s-a turnat clopotul de la Putna, Maria Voichiţa a amestecat în aliaj bijuteriile ei de aur pentru a-i da un sunet mai frumos.

Bistriţa, care va lua parte, cu argintul din undele ei, la pregătirea aramei ce s-a găsit în munţii Moldovei, îi va da fără îndoială ceva din vibraţia ei etică şi legendară.

Cu mai mult de zece ani în urmă, cînd s-a început construcţia mărelui baraj de la Bicaz, mi-a plăcut să-mi închipui că o vreme va veni cînd în filamentul luminos din camera mea va zvîcni o undă din fiinţa vie a Bistriţei. Acea vreme a venit şi sînt sigur că, adeseori, în lumina la care recitesc Baltagul, pîlpîie unda Bistriţei. De ce m-ar tulbura atunci atît de mult amintirea acelei văi în lungul căreia Vitoria Lipan, îndurerata şi neînduplecata femeie, s-a dus să afle adevărul şi să facă dreptate ?

Iar astăzi, îmi place să-mi închipui că prin arama pe lîngă care ea şi-a purtat paşii în drum spre Vatra Dornei, prin arama din Valea Bistriţei, trecută printr-un lung tunel în Valea Moldovei, vor curge cîndva, torenţial, miliardele de kilowat-ore de la Porţile de Fier, spre mai marea forţă, coeziune şi poezie a acestor pămînturi...

IV

Aşadar, după o zi şi o noapte de ploaie necontenită, Suha spumega.

Între uriaşe păduri acoperite de uriaşe ceţuri, venea mereu la vale cu setea de distrugere a elementelor dezlănţuite. Dar nu mai avea încotro şi, plină de furie, îşi urla neputinţa. N-aş putea spune că urletul şi furia ei nu însemnau pentru mine prilejul unei adînci satisfacţii. Pe aproape era Voroneţul, pe aproape era codrul Slătioarei şi tot pe aproape, cu umerii albi şi goi ai Pietrelor Doamnei, măreţul, calmul Rarău ce pururi te îmbie spre culmile lui. Dar îmi plăcea să întîrzii în valea sălbatecă a Suhei, să-i ascult urletul şi, la lumina mestecenilor îngălbeniţi, să privesc furia ei zadarnică.

Fiara cu o mie de capete şi de guri, nebuna, dezlănţuita, fusese chemată la ordine, obligată să se încline în faţa unei forţe superioare.

De la Frasin pînă mai sus de Ostra, întregul ei imperiu pe care de cîte ori voise îşi făcuse de cap, băgînd spaima în cele trei regnuri, rostogolind la vale stîncile şi sfărîmîndu-le ca o moară nebună, smulgînd arborii pădurii, învălmăşindu-i groaznic cu stîncile, prăpădind vitele oamenilor şi ameninţîndu-le aşezările, numai pentru a-şi dovedi puterea, numai pentru a-şi exercita asupra tuturor teroarea, întreaga ei vale era transformată într-un şantier care-i delimita albia, punînd oriunde se repezea să muşte o pavăză dură de care să-şi rupă dinţii. Excavatoare, buldozere, betoniere îşi roteau angrenajele implacabile, venind bezmeticei de hac.

Dincolo de Ostra zărisem chiar o macara-turn. Niciodată nu mi-ar fi dat prin minte că am să întîlnesc pe valea Suhei acest simbol al celor mai îndrăzneţe şi moderne construcţii. Se ridica, între arborii pădurii, mai înaltă şi mai mîndră decît brazii seculari ai codrului Slătioara. La izvoarele Suhei, curma răul de la rădăcină.

Mult mă mai necăjise Suha asta, de cîte ori treceam pe acolo sau chiar numai cînd, de departe, îi auzeam numele, dar acum mă simţeam eliberat de orice suferinţă. Toată greutatea pe care mi-o îngrămădise cîndva pe umeri fusese ridicată, ca un fir de paf, de braţul macaralei-turn. Lîngă silueta ei puternică mă simţeam cum nu se poate mai protejat. Nu ştiu cît se va fi simţind de protejată, prin săparea tunelului şi prin toate celelalte evenimente ce s-au petrecut acolo, lostriţa din Valea Bistriţei, dar eu unul mă simţeam, cu întreaga fiinţă, cu întreaga conştiinţă, la adăpost.

Peste capul meu treceau, consolidînd sentimentul pe care îl încercam, cum numai ele sînt în stare, firele liniei de înaltă tensiune. Nici asta nu visasem să văd vreodată pe valea Suhei. Stîlpii metalici pe care îi salutasem cîndva cu atîta emoţie la Suceava, în preajma cetăţii lui Ştefan cel Mare, nu se opriseră acolo. Luînd drumul muntelui şi al pădurii, au ajuns în Valea Moldovei, la Gura Humorului — aşadar fusese conectat la sistemul energetic naţional oraşul acesta unde, cu şapte ani în urmă, pionierii ceruseră ca uzina electrică să meargă cel puţin o oră duminică dimineaţa pentru a putea asculta la radio ora copiilor — iar de acolo la Frasin, ceea ce, la ora actuală, n-ar fi fost de mirare. Mirarea începea atunci cînd, din valea largă a Moldovei, puternicii piloni metalici porneau la stînga, pe cursul sălbatec al Suhei, cum făcusem şi eu pe vremuri, fără să ştiu ce mă aşteaptă. Dar cu ei, Suhei nu i-a mers. Proptiţi uneori pe o muche de munte, alteori coborînd chiar lîngă albia rîului, într-un trainic postament de beton, se duc pe toată valea, peste Doroteia, Stulpicani, Negrileasa şi Ostra, pînă în cel mai adînc gîtlej al ei, de care nu se sperie şi urcă de acolo coama

În dimineaţa zilei de 22 august, cînd cele două echipe de mineri au făcut joncţiunea...

muntelui, cu aceeaşi hotărîre trecînd peste cumpăna apelor şi coborînd în Valea Bistriţei, la Leşul Ursului. Aşadar, pornind de la Bicaz, unda electrică a Bistriţei se întoarce spre miază-noapte, şi după ce trece printre casa lui Creangă şi Cetatea Neamţului, peste livezile de meri de la Fălticeni, ajunge cu multe onoruri la Suceava, de unde se îndreaptă spre valea largă şi plină de legende a Moldovei pînă la Frasin, iar de acolo, cu un orgoliu de necrezut, străbate toată valea sălbatecă a Suhei, trece peste vîrful Aluniş — în timp ce o parte a ei scăzută de transformatoare la voltajul necesar aleargă în lungul tunelului, prefăcînd întunericul muntelui în ochean luminos — pentru a coborî din nou în Valea Bistriţei, la sînul tinerei şi zvăpăiatei sale mame, încheind un circuit civilizator de înaltă tensiune.

Învăluit în mantăile reci ale ceţii, ca un general bătrîn pe un vechi cimp de bătălie, stam şi priveam şi ascultam. Pe toată valea pe unde Suha îşi făcuse de cap se duceau acum, semn al unei puteri cu care nu-i de glumit, semn al victoriei definitive, stîlpii metalici ai liniei de înaltă tensiune. Păreau suliţe lungi de fier, suliţe implacabile, înfipte în gîtlejul fiarei. Cu braţul şi cu suliţa lui, Sfîntul Gheorghe n-a ucis mai necruţător balaurul.

Cu o mie de capete spumegînde, Suha venea la vale urlîndu-şi furia şi neputinţa.

Iar eu, privind-o, trăiam o adîncă şi nedisimulată răzbunare.

Pe scenă : una din numeroasele brigăzi artistice de agitaţie din Capitală...

... în sală : discuţii „la obiect" pe marginea spectacolului prezentat

ARTIŞTII AMATORI ÎN STUDIOUL LOR

• Un spectacol neobişnuit • Şcoala succeselor • „Examene" fără restanţe

Asistam la un spectacol neobişnuit. Pe scenă — una din numeroasele brigăzi artistice de agitaţie din Capitală; în sală, spectatori „înarmaţi" cu blocnotesuri şi creioane, urmărind cu atenţie desfăşurarea programului şi notîndu-şi grăbiţi impresiile. După lăsarea cortinei, artiştii au coborît în mijlocul celor care asistaseră la spectacol, iar aceştia, instructori ai brigăzilor artistice, au intrat într-un nou „rol" : acela de critici.

Din discuţii urma să se afle răspunsul la astfel de întrebări : Textul folosit corespunde specificului întreprinderii de care aparţine brigada ? Nu au fost neglijate oare elemente de conţinut în favoarea formei ? Care este nivelul interpretării ? Luam parte, deci, nu la un schimb reciproc de amabilităţi, ci la o veritabilă şedinţă de lucru a artiştilor amatori şi a instructorilor lor. Acest gen de manifestare — spectacole urmate de discuţii — este unul din cele mai des folosite de Studioul artistului amator de pe lîngă Casa creaţiei populare din Capitală şi ilustrează preocuparea de a oferi artiştilor amatori posibilitatea unui schimb de experienţă, sub o îndrumare competentă.

Prin lecţii, conferinţe, discuţii purtate pe marginea montării unor piese de teatru, a unor programe de cîntece şi dansuri, se creează aici premisele viitoarelor spectacole de calitate.

...1954. Un talentat artist amator, încurajat de succesul de care s-a bucurat un cîntec al cărui text îi aparţinea, a încercat să pună în scenă un spectacol scris în întregime de el, cu sprijinul altor salariaţi ai întreprinderii. Aşa s-a născut brigada artistică de agitaţie a sindicatului Direcţiei regionale C.F.R.

— Entuziasm a fost de la început. Dar ne lipsea ceva : experienţa, priceperea. Aveam nevoie de un sprijin calificat — îşi aminteşte bine acel moment tovarăşul Iancu Avram, unul din cei mai vechi membri ai brigăzii şi actualul ei instructor.

Au început cursurile cu instructorii voluntari la Studioul artistului amator, au început spectacolele urmate de discuţii rodnice. Se poate spune că atunci brigada s-a născut pentru a doua oară.

— Lucrul cel mai important, continuă interlocutorul nostru, e că studioul nu s-a rezumat la sfaturi teoretice. De pildă, în locul unei prelegeri abstracte asupra felului cum brigada artistică de agitaţie trebuie să oglindească viaţa întreprinderii, organizatorii au invitat un inginer care a vorbit despre desfăşurarea activităţii în unele sectoare de producţie, iar brigada de agitaţie din întreprindere a prezentat un spectacol. O confruntare deci între expunerea unor realităţi economice şi modul artistic de tratare a aceloraşi fapte. Experienţa a fost revelatoare, iar nouă ne-a ajutat să rezolvăm mai bine problema grea a repertoriului. Exemplul nu este izolat. Fiecare nouă lecţie la Studioul artistului amator, la această „şcoală a succeselor" cum l-aş numi, a însemnat încă un pas spre spectacole cît mai valoroase. Rezultatul : la ultimul festival al artiştilor amatori am ocupat locul III în întrecerea cu cele mai bune brigăzi artistice de agitaţie din ţară.

Activitatea practică, îmbogăţită de la un an la altul cu experienţa căpătată în urma concursurilor republicane, a constituit punctul de plecare al tuturor acţiunilor iniţiate de studio. Să spicuim, de pildă, din planul secţiei de coregrafie : discuţii cu privire la construcţia dansului, alegerea repertoriului, costume şi interpretare, pe marginea unor spectacole prezentate în studiou ; vizionarea filmelor documentare „Povestea unui balet", „Floarea din Manlo" ; un ciclu de lecţii practice despre grimă şi machiaj, mimă şi pantomimă, despre mişcarea scenică. Şi celelalte secţii ale Studioului artistului amator (teatru, plastică, muzică) au o activitate la fel de variată — conferinţe de specialitate, „mese rotunde", cursuri de iniţiere a proaspeţilor instructori voluntari etc. Multe din aceste manifestări se desfăşoară cu sprijinul şi sub directa îndrumare a artiştilor profesionişti.

— Avem multe de învăţat, fiecare spectacol al artiştilor amatori trebuie temeinic pregătit, la fel ca un examen — spunea unul dintre participanţii la activitatea studioului.

La examenul „cel mare", care a fost cel de-al VII-lea Concurs republican, formaţiile din Capitală au cîştigat 58 de premii şi menţiuni, dintre care 14 titluri de laureaţi. Prin munca lor şi prin rezultatele obţinute concurenţii au demonstrat că „şcoala succeselor" nu este o simplă figură de stil.

Radu CONSTANTINESCU

Humuleşti

Sesiune ştiinţifică consacrată lui Ion Creangă

Cu prilejul comemorării a 75 de ani de la moartea scriitorului Ion Creangă, la Şcoala generală de 8 ani din Humuleşti — satul natal al povestitorului, — a avut loc vineri o sesiune ştiinţifică. Profesori din învăţămîntul superior şi de cultură generală au prezentat comunicări despre şcolile la care a învăţat Creangă, personalitatea scriitorului, universalitatea operei sale, arta compoziţiei şi elementele umanistice în povestirile lui, despre prietenia dintre Creangă şi Eminescu. Participanţii la sesiune au vizitat apoi Casa memorială „Ion Creangă" din Humuleşti.

Premieră la Teatrul Mic

Ieri seară, pe scena Teatrului Mic din Capitală a fost prezentată premiera piesei „Doi pe un balansoar" de William Gibson. Spectacolul, în două personaje interpretate de Leopoldina Bălănuţă şi Victor Rebengiuc, este regizat de Radu Penciulescu, iar scenografia aparţine lui Teodor Constantinescu.

De la fabrică la club

„Cum vom putea petrece această după-amiază ?" se întreabă tinerii după terminarea orelor de producţie. Pentru a veni în întîmpinarea dorinţelor lor, pentru a vedea ce le place şi ce nu, — ne-a spus tovarăşul V. Albu, directorul clubului „Libertatea" din Cluj — am organizat discuţii cu ei, i-am consultat în alcătuirea programelor noastre. Astfel, la club se bucură de mult succes concursurile „Cine ştie, cîştigă" pe teme profesionale, la care participă foarte mulţi tineri. S-au organizat, de pildă, concursuri pe teme ca : „Utilaje de mare productivitate în fabrica noastră", „Metode noi de lustruire a mobilei". Concursurile au loc în cadrul unor manifestări artistice la care sînt invitaţi şi muncitori fruntaşi de la IPROIL Libertatea.

Se ştie că tinerilor le place dansul. Pe lîngă serile de dans de sîmbătă şi duminică, organizăm în fiecare joi cîte o seară la care se dansează, dar se ţin şi scurte conferinţe de interes mai general pentru tineri, ori au loc discuţii despre dansul corect şi frumos, însoţite de demonstraţii practice, cu concursul elevilor de la şcoala de coregrafie. Printre activităţile clubului se numără, de asemenea, recenziile de cărţi, reprezentaţiile cinematografice etc.

— Noi programăm cu regularitate conferinţe — ne-a relatat tov. Ioan Szöcs, directorul clubului „Metalul" din acelaşi oraş. Am remarcat că atunci cînd tema este de interes larg, cînd este ţinută de o personalitate marcantă a vieţii noastre culturale sau ştiinţifice, participarea este masivă. Aş aminti aici succesul pe care l-a avut conferinţa acad. Constantin Daicoviciu, rectorul Universităţii clujene, despre formarea poporului şi limbii romîne, expunerea prof. Onoriu Raţiu, directorul grădinii botanice, despre călătoria sa în Indonezia, sau cea a regizorului A. I. Arbore despre operă şi operetă. Cu ocazia conferinţelor şi a serbărilor au avut loc şi concerte de muzică simfonică sau populară date de orchestra Filarmonicii de Stat din Cluj.

★

O activitate bogată există şi la cluburile de la Uzinele „Industria Sîrmei" din Cîmpia Turzii, al uzinei „Carbochim", al fabricii de sticlărie Turda şi altele.

Nu peste tot însă se pot întîlni rezultate la fel de frumoase. Clubul fabricii de ciment din Turda, de pildă, ar fi frecventat, desigur, de mult mai mulţi tineri dacă ar avea loc aici manifestări mai variate, mai interesante. Conducerea clubului organizează cu destulă regularitate conferinţe, dar nu a găsit modalitatea de a le prezenta atrăgător. Cercul dramatic a dat un singur spectacol şi s-a destrămat, celelalte formaţii artistice dau rar reprezentaţii. Biblioteca n-are nici un fel de activitate de luni de zile. Iată de ce tinerii de la fabrica de ciment nu prea frecventează clubul.

Un rol important în asigurarea unei activităţi intense la club îl are îndrumarea din partea comitetelor sindicale din fabrici şi uzine, precum şi sprijinul organizaţiilor de tineret. Clubul de la Fabrica de ciment este lipsit însă de acest ajutor. Pînă şi puţinul spaţiu de care dispune este uneori ocupat pentru diferite necesităţi administrative.

De altfel, în Turda nici posibilităţile materiale existente nu sînt de ajuns folosite. Sala cantinei întreprinderii de construcţii, de pildă, este de multe ori închiriată pentru nunţi în loc să fie pusă la dispoziţia tinerilor din întreprinderi pentru seratc şi alte activităţi cultural-distractive. Problema bunei folosiri a cluburilor şi îndeosebi activitatea cultural-artistică în rîndurile tineretului merită mai multă atenţie din partea organizaţiilor de masă din Turda.

Al. MUREŞAN
coresp. „Scînteii"

A apărut **PROBLEME ECONOMICE** nr. 12 / 1964

În acest număr sînt publicate articolele : **„Repartizarea teritorială raţională a producţiei industriale"** de D. MAREŞ ; **„Realizarea indicatorilor tehnici-economici la noile capacităţi industriale"** de R. CIURILEANU ; **„Probleme ale folosirii îngrăşămintelor în agricultură"** de GH. TUŞA, T. MOSCALU şi D. ŢÎNŢĂREANU ; **„Prefaceri în agricultura romînească"** de JEAN PONCET (Franţa) ; **„Începuturile învăţămîntului economic în Principatele Romîne"** de SIMION I. POP; **„Fenomene de criză a sistemului monetar internaţional al lumii capitaliste"** de N. PĂVĂLUCĂ.

La rubrica **„Din planul Institutului de cercetări economice"** este înserat articolul **„Chimizarea — direcţie principală a progresului tehnic"** de A. IANCU, iar în cadrul rubricii **„Economia ţărilor insuficient dezvoltate"** este publicat articolul **„Resursele de minereu de fier şi industria siderurgică în Africa"** de A. HOLAN.

Revista mai cuprinde rubricile **„Critică şi bibliografie"** şi **„Scrisori către redacţie"**. De asemenea, în acest număr se află publicat cuprinsul revistei pe anul 1964.

SEMNAREA PROTOCOLULUI PRIVIND SCHIMBUL DE MĂRFURI PE ANUL 1965 ÎNTRE R. P. ROMÎNĂ ŞI R. A. U.

La Bucureşti s-a semnat vineri Protocolul privind schimbul de mărfuri pe anul 1965 între Republica Populară Română şi Republica Arabă Unită.

R. P. Romînă va livra : maşini şi utilaje, produse chimice, ciment, produse petroliere, cherestea, hîrtie, bunuri de consum etc. R.A.U. va livra : bumbac, orez, ţesături de bumbac, iarbă de mare, acumulatori, conserve de peşte etc.

Volumul schimbului de mărfuri convenit pentru anul 1965 prevede o creştere însemnată faţă de anul precedent.

Protocolul a fost semnat din partea ţării noastre de Ilie Voicu, adjunct al ministrului comerţului exterior, iar din partea R.A.U. de Husseim Khaled Hamdi, subsecretar de stat la Ministerul Economiei şi Comerţului Exterior.

La semnare au fost de faţă ambasadorul R.A.U. în R.P.R., Mohamed Fahmy Hamad, precum şi membrii celor două delegaţii participante la tratative.

(Agerpres)

Centrul de biologie generală şi aplicată de la Iaşi într-o clădire nouă

La Iaşi a fost dat în folosinţă localul propriu al Centrului de biologie generală şi aplicată aparţinînd Filialei locale a Academiei R. P. Romîne. În această clădire au fost afectate diferitelor secţii, care pînă acum activau în localuri diferite, spaţii corespunzătoare de cercetare şi laboratoare de specialitate. S-a construit, de asemenea, o biobază (crescătorie de animale de experienţă), absolut necesară centrului. Totodată, se amenajează două laboratoare centrale : unul de anatomie patologică şi celălalt de biochimie, care vor deservi toate secţiile.

LOTO-CENTRAL

La tragerea Loto-central din 25 decembrie 1964 au fost extrase din urnă următoarele numere :

79 9 8 37 78 29 76 52 18 24

Premii suplimentare : 49 36 26

Fond de premii : 759 470 lei.

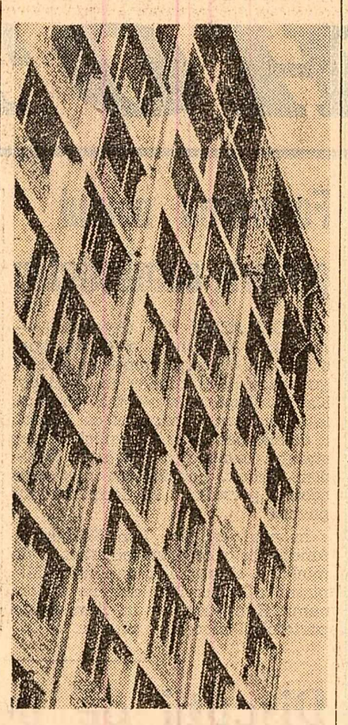

La Casa de cultură a sindicatelor din Craiova s-a deschis zilele acestea o expoziţie care cuprinde 124 de fotografii, în alb-negru şi în culori, realizate de membrii cercului de foto-amatori ai acestei case de cultură. Fotografia de mai sus, intitulată „Faguri ai zilelor noastre", aparţine tehnicianului craiovean Gh. Stoica.

TELEGRAME EXTERNE

Sesiunea Adunării Populare a R. P. Bulgaria

SOFIA 25. — Corespondentul Agerpres, Constantin Linte, transmite : În după-amiaza zilei de 25 decembrie s-au deschis la Sofia lucrările celei de-a noua sesiuni a Adunării Populare a R. P. Bulgaria. Pe ordinea de zi, ca principale puncte, figurează : proiectul de lege privind planul de dezvoltare a economiei naţionale pe 1965 şi bugetul de stat pe 1965, precum şi aprobarea unor proiecte de lege. Apostol Paşev, preşedintele Comitetului de Stat al Planificării, a prezentat raportul asupra planului economiei naţionale pe anul 1965.

Încheierea sesiunii Marelui Hural Popular Mongol

ULAN BATOR 25 (Agerpres). — La 24 decembrie şi-a încheiat lucrările cea de-a 3-a sesiune a Marelui Hural Popular Mongol a celei de-a 5-a legislaturi. Sesiunea a adoptat planul de dezvoltare a economiei naţionale şi a culturii R. P. Mongole pe anul 1965, precum şi bugetul de stat pe anul 1965. Sesiunea a aprobat, de asemenea, realizarea bugetului de stat pe anul 1963.

Şedinţa Comisiei permanente C. A. E. R. pentru industria alimentară

SOFIA 25 (Agerpres). — Între 15 şi 21 decembrie 1964, la Sofia s-au desfăşurat lucrările şedinţei ordinare a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru industria alimentară.

La şedinţă au luat parte delegaţiile : R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovace, R. D. Germane, R. P. Mongole, R. P. Polone, R. P. Romîne, R. P. Ungare şi U.R.S.S.

În calitate de observatori au asistat reprezentanţi din R. D. Vietnam, R.P.D. Coreeană şi Republica Cuba.

Comisia permanentă a examinat rezultatele activităţii sale pe anul 1964 şi a adoptat planul de lucru pe anul 1965. Comisia a examinat, de asemenea, propunerile privind direcţiile principale ale coordonării cercetărilor ştiinţifice şi tehnice în domeniul industriei alimentare pe perioada 1966—1970, unele probleme privind mecanizarea lucrărilor care necesită un volum mare de muncă şi automatizarea proceselor de producţie din industria alimentară şi alte probleme.

Şedinţa Comisiei s-a desfăşurat într-o atmosferă de înţelegere reciprocă deplină.

VEŞTI DIN ŢĂRILE SOCIALISTE

De la corespondentul nostru

Koszalin

„Decada culturii romîneşti"

În cadrul acţiunilor de cunoaştere reciprocă a realizărilor obţinute în anii puterii populare în R. P. Romînă şi R. P. Polonă, de curînd, în voievodatul Koszalin s-a desfăşurat, sub auspiciile comitetului voievodal P.M.U.P. şi al sfatului popular, „Decada culturii romîneşti".

Considerată ca o expresie a prieteniei strînse dintre cele două popoare, această manifestare s-a bucurat de sprijinul instituţiilor culturale din voievodat ca şi de acela al organizaţiilor de tineret şi culturale din raioanele Slupsk, Kolobrzeg, Walcz, Miastek, Szczecin, Bialgorod.

Printre manifestările principale ale decadei s-au înscris : deschiderea expoziţiilor „Bucureştii în 20 de ani" (în sălile muzeului regional Koszalin), „Grafica romînească contemporană" (în sala Clubului cărţii şi presei internaţionale din oraşul Slupsk), a expoziţiei de albume romîneşti (la Casa cărţii din Koszalin). Un viu interes au trezit manifestările care au avut loc la Casa de cultură a oraşului Koszalin, unde, între altele, a fost organizat un concurs cu premii pe tema : „Ce ştiţi despre Romînia", la încheierea căruia a fost prezentat un program artistic din care nu au lipsit dansurile romîneşti. La festivitatea de închidere a decadei, cuartetul feminin al aceleiaşi case de cultură a interpretat în primă audiţie cîntecul intitulat „Amintire" al compozitorului Jan Kowalski, scris special în cinstea decadei.

În cursul decadei, la casele de cultură ale cîtorva raioane au avut loc vizionări de filme, expoziţii de cărţi, au fost organizate conferinţe şi seri închinate Romîniei, în cadrul cărora au luat cuvîntul cei care au vizitat ţara noastră cu diferite ocazii, s-au recitat poezii şi s-a citit din proza romînească, au avut loc concerte de muzică populară romînească etc. De asemenea, postul de radio local a înscris în programul său cinci audiţii simfonice romîneşti.

Scriind în organul comitetului voievodal de partid „Glos-Tygodnia" despre desfăşurarea decadei, S. Zajkowska arată printre altele: „Mi se pare că această denumire (decada culturii romîneşti — n. n.) nu oglindeşte pe deplin bogăţia de impresii obţinute în întîlnirea noastră cu frăţească Romînie, cu oraşele şi locuitorii ei. Expoziţiile, conferinţele, întîlnirile ne-au permis să cunoaştem nu numai cultura R. P. Romîne, ci toate domeniile vieţii ei : de la problemele zilnice — la principalele direcţii ale economiei şi vieţii sociale din Romînia. Ţările noastre şi-au sărbătorit amîndouă în acest an a 20-a aniversare. Le leagă colaborarea şi prietenia. Mii de turişti polonezi fac cunoştinţă în fiecare an cu această interesantă şi minunată ţară. Deci nu e vorba doar de contacte sărbătoreşti, sporadice. Decada culturii romîneşti noi am numit-o pe scurt „decada romînească". Aceste 10 zile desfăşurate în voievodatul nostru s-au înscris bine şi durabil în amintirea noastră".

Gh. GHEORGHIŢĂ

Oţel şi laminate peste plan

Oţelăriile de la Sînjin, una din cele mai mari baze siderurgice din R. P. Coreeană, au îndeplinit planul anual la producţia de oţel şi laminate. Uzinele au produs cu 3 700 tone mai mult oţel şi cu 33 000 tone mai multe laminate decît în perioada corespunzătoare a anului trecut. În acelaşi timp a crescut calitatea profilurilor de fier şi oţel, iar producţia oţelurilor speciale a crescut cu 6,3 la sută faţă de anul trecut.

Pod montat în 4 ore

Între Adlershof şi Grünau (R. D. Germană) a fost dat în exploatare un pod de cale ferată în întregime sudat. Podul face legătura dintre gara de mărfuri Schöneweide şi inelul exterior al oraşului Berlin. Podul, care are o lungime de 115 metri şi o lăţime de 5,25 metri, a fost montat în 4 ore, fără să se întrerupă circulaţia. Cele cinci părţi ale podului au fost montate în prealabil pe sol.

Instalaţii pentru producţia de tuburi catodice

În R. P. Ungară se produc utilaje complete pentru fabricile de tuburi fluorescente şi becuri electrice. Aceste instalaţii au un randament de 700 tuburi şi 2 700 becuri pe oră. Recent, Fabrica de lămpi incandescente din Budapesta a început să livreze utilaje complete pentru producerea de tuburi catodice. Fiecare asemenea instalaţie include peste 50 de maşini automatizate, cu un randament de 400 000 de tuburi catodice anual.

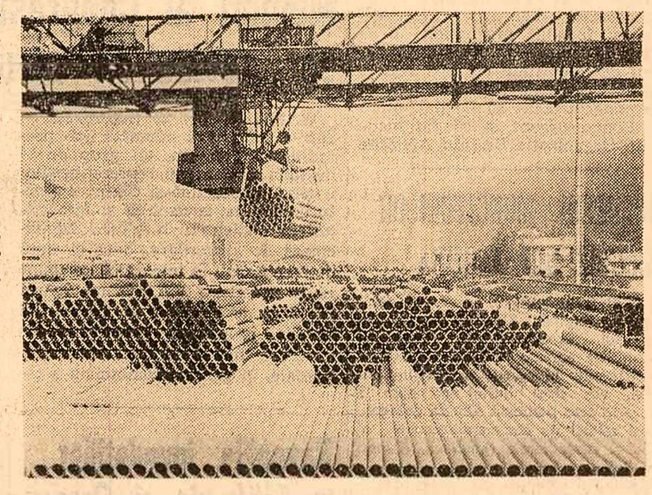

Uzina de alumină şi aluminiu Razina din R.S.F. Iugoslavia

Casa tehnicii

La Brno a fost creată Casa tehnicii cehoslovace. Ea va constitui centrul de propagandă a succeselor obţinute de economia naţională, a descoperirilor institutelor de cercetări, al difuzării metodelor înaintate de producţie în industriile chimică, constructoare de maşini, alimentară etc. Aici se vor studia metode înaintate de producţie, se vor desfăşura schimburi de experienţă între diferite întreprinderi. Casa tehnicii va edita literatură tehnică şi va organiza cursuri tehnice de scurtă durată.

SPORT

RUGBI

Turneul echipei Grivţa Roşie în Franţa

PARIS 25 (Agerpres). — Echipa bucureşteană de rugbi Grivţa Roşie a susţinut vineri la Agen al doilea meci din cadrul turneului pe care-l întreprinde în Franţa. Rugbiştii romîni au jucat împotriva echipei locale S. U. Agen, fostă campioană a Franţei. La capătul unei partide spectaculoase jocul s-a încheiat cu un rezultat de egalitate : 3—3. După cum transmite corespondentul sportiv al Agenţiei France Presse, rugbiştii celor două echipe au desfăşurat un joc rapid, pasionant, disputat în limitele unei adevărate sportivităţi. Rugbiştii romîni au dominat mai mult. Ei au deschis scorul în minutul 40 în urma unei lovituri de pedeapsă executate de Irimescu. În ultima parte a jocului, rugbiştii localnici s-au regăsit şi au iniţiat la rîndul lor mai multe atacuri spectaculoase, obţinînd egalarea în minutul 76 printr-un „drop-goal" al lui Sitjar. Duminică la Beziers rugbiştii romîni susţin un nou şi dificil examen în compania renumitei formaţii Beziers.

În aceste zile pe patinoarul artificial din parcul sportiv „23 August" se desfăşoară campionatul Capitalei de hochei pentru juniori. La întreceri iau parte echipele Steaua, Constructorul, S.S.E. 2, Olimpia, Dinamo şi Ştiinţa. În fotografie : fază din meciul Constructorul-S.S.E. 2

HANDBALIŞTII DE LA DINAMO ÎNTREPRIND UN TURNEU PESTE HOTARE

Echipa masculină de handbal Dinamo Bucureşti întreprinde un turneu de trei săptămîni peste hotare. La început, dinamoviştii vor susţine patru partide în R. F. Germană (la 27, 29 decembrie, 1 şi 2 ianuarie), apoi un meci la Paris cu echipa U.S. Ivry, după care va lua parte la o competiţie de trei zile (15, 16 şi 17 ianuarie) la Madrid, alături de echipele Dukla Praga, U. S. Ivry şi Atletico Madrid, organizatoarea competiţiei.

În rîndul formaţiei bucureştene, care a plecat joi seara spre München, locul primei partide, se află handbalişti binecunoscuţi ca Redl, Bogolea, Ivănescu, Hnat, Moser, Nica, Costache II, Coman, Popescu şi alţii.

DIN SPORTUL INTERNAŢIONAL

C. C. E. la handbal masculin

Sferturile de finală din cadrul „Cupei campionilor europeni" la handbal (masculin) se vor juca după sistemul tur-retur. Meciurile urmează să aibă loc între 2 ianuarie şi 21 februarie. Programul jocurilor din „sferturi" este următorul : Grasshopers Zürich-Berliner S. V. ; U. S. Ivry (Franţa) — Ajax Copenhaga ; R.I.K. Göteborg-Dinamo Bucureşti şi R.K. Medvescak Zagreb-Burevestnik Tbilisi.

Retragerea unor echipe africane din campionatul mondial de fotbal

Cu excepţia Algeriei şi Libiei, federaţiile de fotbal africane s-au retras din campionatul mondial de fotbal, anunţă în ultimul său buletin de presă, federaţia internaţională de fotbal. Ţările care s-au retras sînt : Ghana, Guineea, Tunisia, Maroc, Liberia, Senegal, Mali, Etiopia şi Republica Arabă Unită.

Federaţiile acestor ţări şi-au manifestat în acest fel nemulţumirea faţă de faptul că regulamentul campionatului nu prevede ca Africa să aibă în mod sigur un reprezentant la turneul final din Anglia. Regulamentul prevede ca echipa cîştigătoare în zona africană să întîlnească în meci de baraj pe cîştigătoarea zonei asiatice.

Turneul hocheiştilor sovietici în Canada

Selecţionata de hochei pe gheaţă a U.R.S.S. şi-a încheiat turneul întreprins în Canada, jucînd în oraşul Trail cu formaţia „All Stars", o selecţionată a jucătorilor profesionişti din liga de vest. Hocheiştii sovietici au obţinut victoria cu scorul de 9—7 (4—4, 2—2, 3—1). Din cele 8 meciuri susţinute cu reprezentativa Canadei şi alte echipe de club din această ţară, echipa U.R.S.S. a cîştigat 7, iar unul l-a terminat la egalitate.

„Meciul celor şapte oraşe"

Sub acest titlu se desfăşoară la Sverdlovsk tradiţionalul concurs de patinaj-viteză, care reuneşte patinatori sovietici din oraşele Sverdlovsk, Moscova, Leningrad, Gorki, Celiabinsk, Kirov şi Alma-Ata. Iată rezultatele primelor două probe : 500 m — Matusevici (Minsk) 42"2 /10 ; 3 000 m Matusevici 4'31"5/10. În clasamentul general, după două probe, conduce Matusevici cu 87,450 puncte, urmat de Antson 88,883 puncte.

RĂSFOIND PRESA STRĂINĂ

CRIZA MONETARĂ BRITANICĂ

LES ECHOS

Sub semnătura economistului A. Vernay, ziarul francez „LES ECHOS" publică un articol consacrat situaţiei economice din Anglia :

La o lună după majorarea bruscă a taxei de scont britanice de la 5 la 7 la sută, primejdii serioase ameninţă lira sterlină. Această a doua criză, ale cărei simptome sînt numeroase şi concordante — scrie autorul — pare mai gravă decît precedenta din două motive majore.

În primul rînd, guvernul britanic putea în mod legitim să spere că ea nu va avea loc atît de curînd după ce la dispoziţia Angliei au fost puse aproximativ 3 miliarde de dolari în devize de către băncile centrale ale ţărilor membre ale clubului de la Paris şi de către Elveţia. Produce decepţie faptul că acest sprijin n-a avut efecte mai prelungite ; fără îndoială, totuşi, Banca Angliei nu s-a atins în mod serios de masa de manevră pe care o are la dispoziţie şi ea poate întări aceasta făcînd apel la Fondul monetar cu o sumă de 1 000—1 500 milioane de dolari şi chiar să mobilizeze un portofoliu de valori ajungînd pînă la o mie de milioane de dolari. În al doilea rînd, noul acces de neîncredere faţă de lira sterlină nu mai provine din străinătate, ci din interiorul ţării. Criza monetară se dublează cu o criză politică internă acută. De pe acum s-au înveninat primejdios neînţelegerile dintre City şi laburişti, aşa cum dovedeşte mulţimea de zvonuri care vin să se adauge la comportarea greoaie a lirei sterline.

Principalele variante ale zvonurilor antilaburiste sînt următoarele : «Ministrul de finanţe îi detestă pe bancheri, pe care i-a denumit piticii din Zürich şi oameni fără faţă». Guvernatorul Băncii Angliei, lordul Cromer, se pregăteşte să demisioneze. Guvernul Wilson, care are nostalgia unei dezvoltări economice, s-a prefăcut numai că recurge la toate mijloacele pentru salvarea lirei sterline. Dar, în mod intenţionat el a înmulţit nedibăciile pentru a eşua în aşa fel încît să poată devaloriza moneda pe neaşteptate, aruncînd responsabilitatea asupra predecesorilor şi adversarilor săi.

Principalele zvonuri anticonservatoare au următorul leit motiv : Ştiind că va pierde alegerile, guvernul conservator a lăsat în mod intenţionat o situaţie aproape insolubilă şi a însărcinat City-ul să saboteze efortul de redresare laburist.

Rapiditatea înrăutăţirii situaţiei politice interne, care a determinat chiar pe unii observatori străini să amintească de precedentul crizei monetare franceze din 1936, în loc de a aminti criza engleză din 1949, dă naştere la apeluri pentru a se da dovadă de înţelepciune şi la eforturi de mediere. Presa britanică cu răspundere s-a asociat la aceasta. Astfel, Wiliam Rees Mogg, corespondentul economic al ziarului „Sunday Times", de tendinţă conservatoare, apelează la City, «să înceteze de a critica atitudinea antibusiness a guvernului laburist şi să înceteze de a-i reproşa folosirea în criza monetară a unor procedee prea radicale, în timp ce comportarea lui, de fapt, nu este suficient de radicală». La rîndul său, şeful rubricii financiare a ziarului „Sunday Times", care se găseşte acum în opoziţie, reproşează City-ului „«că n-a înţeles faptul că guvernul laburist are o comportare de un ortodoxism model, preferînd aplicării unui control, introducerea unei suprataxe de 15 la sută asupra importurilor şi majorarea taxei de scont».

Nu poate fi negat că, în prezent, numeroşi conservatori se tem de a nu compromite rolul de lungă durată al City-ului, în loc de a se servi de acesta ca o armă de război ; pe de altă parte, laburiştii cei mai influenţi, printre care şi H. Wilson, cunosc importanţa naţională a pieţei financiare britanice.

Este neîndoielnic că Anglia dispune încă — în cazul cînd apelurile la înţelepciune vor fi auzite — de numeroase attu-uri :

— ea poate conta pe sprijinul americanilor care ştiu că o devalorizare a lirei sterline cu 15 la sută ar risca să clatine dolarul şi că o devalorizare mai mare — de ordinul a 30 — pînă la 40 la sută — ar duce în mod obligatoriu la căderea acestuia ;

— dacă se pare că zilele şi săptămînile acţionează împotriva lirei sterline, în schimb, lunile acţionează în favoarea acesteia : încă de la începutul anului viitor, cifrele comerţului exterior vor arăta efectele deflaţiei şi ale restrîngerii importurilor. Iarna este anotimpul în care vînzările de materii prime determină importante încasări de devize. În sfîrşit, guvernul laburist are posibilitatea să avanseze pentru începutul lunii ianuarie bugetul de austeritate deflaţionistă prevăzut pentru luna aprilie.

ÎN ÎNCHISORILE LUI CHOMBE

jeune afrique

Germain Mba, lider al opoziţiei din Gabon, care a fost deţinut în închisorile lui Chombe, a relatat revistei „JEUNE AFRIQUE" amănunte despre realităţile din Congo :

În cele 50 de zile petrecute în închisoarea din N'Dolo, Germain Mba, era pregătit pentru orice eventualitate, pentru că celor deţinuţi acolo li se poate întîmpla într-adevăr orice. Prizonierii nu primesc nici alimente, nici medicamente. Rămîn în viaţă doar acei ale căror familii au reuşit să cumpere bunăvoinţa vreunui gardian. Sînt suficiente cîteva sticle de bere. Aceştia îi ajută pe ceilalţi. Se împarte hrana ce se strecoară peste baraje. În lagărul de prizonieri politici, Germain Mba a cunoscut Congo-ul „rebelilor". Săptămîni de-a rîndul el a fost împreună, în aceleaşi lanţuri, cu Jules Dia, secretarul general al tineretului M.N.C. (Mişcarea naţională congoleză). Împreună ascultau relatările celor care soseau în camioane legaţi cu frînghie atît de strîns la mîini, genunchi şi glezne, încît aceasta le intra în carne. Chiar şi după scoaterea frînghiei prizonierii rămîneau paralizaţi.

Într-o dimineaţă au venit gardienii pentru a lua cu ei, ca de obicei, un număr de prizonieri. Printre aceştia a căzut victimă şi Jules Dia. Germain Mba l-a văzut plecînd legat la ochi cu o bandă neagră, între doi jandarmi congolezi. El nu s-a mai întors niciodată. Asemenea lui, zeci de oameni capturaţi în junglă, ori pe trotuarele străzilor din Leopoldville au fost torturaţi şi împuşcaţi fără judecată.

În privinţa sentimentelor populaţiei faţă de actualii oameni aflaţi la putere, militantul gabonez a declarat : „Ţara este pradă contradicţiilor. Marea majoritate a poporului congolez trăieşte cu amintirea lui Lumumba. Congo este condus acum de un om care întruchipează antilumumbismul, paraşutat aici de monopolurile capitaliste. Iată de ce nici o soluţie militară nu e posibilă în Congo. Am văzut în închisori patrioţi care suportau cele mai grele chinuri strigînd „trăiască Lumumba". Oameni ca aceştia sînt cu miile. Ce poate face Chombe împotriva forţei acestei idei ? Armata este în fond complet dezmembrată, şovăielnică şi cîştigată în interiorul ei de ideile patrioţilor. Iată cîteva dovezi. La N'Dolo am fost închis cu cîţiva foşti gardieni din lagăre. Ce căutau ei acolo ? Cu două luni în urmă, cînd Mobutu şi Nendaka (şeful siguranţei) au venit în lagăr să tortureze deţinuţii, gardienii revoltaţi au pus mîna pe ei, i-au legat şi au hotărît să-i arunce în fluviul Congo. Mobutu îşi datorează viaţa doar prezenţei de spirit a şoferului său, care a dat alarma unei companii condusă de un ofiţer alb. Aceasta a sosit în ultimul moment, cînd revoltaţii îl balansau pentru a-l azvîrli în fluviu.

Toată lumea ştie că victoriile lui Chombe, anunţate cu mare zarvă în presă şi la radio, sînt victorii à la Pyrrhus. Aviaţia bombardează oraşele şi satele, masacrează, apoi A.N.C. (armata naţională congoleză) intră şi ocupă localitatea, dar toate satele sînt sub controlul forţelor patriotice. Acestea, de altfel nu îndrăzniţe să se infiltreze din nou în poziţiile aşa-zis cucerite — pe care le controlează în orice caz din punct de vedere politic. Nu poate fi vorba deci de o soluţie militară. Problema congoleză este fără îndoială o problemă politică. Dar ce înseamnă acest lucru ? Anume că ar trebui realizată pacea între cele două tabere şi organizate alegeri. Dar alegeri libere în Congo ar duce inevitabil la prăbuşirea lui Chombe şi la succesul forţelor patriotice. Să vorbim despre sprijinul extern acordat lui Chombe. A reuşit el să se impună ? Evenimentele din Katanga sînt prea recente, iar africanii n-au memoria atît de scurtă. Occidentalii, dimpotrivă, îl susţin, dar Chombe ştie, din experienţă, că aliaţii lui de azi nu sînt sentimentali. Sprijinul lor va fi menţinut în măsura în care se dovedeşte eficient. El nu mai este însă în situaţia de a garanta marelui capital, solid implantat în Congo, securitatea necesară. Mai mult chiar, Chombe îi pune pe occidentali într-o situaţie dificilă faţă de Africa.

Din acestea se pot trage cîteva concluzii. Chombe a eşuat pe plan intern şi pe plan extern Singura soluţie este aceea a alegerilor libere sub controlul O.U.A., problema congoleză neputînd fi rezolvată decît dacă se înlătură „ipoteza Chombe".

DE PRETUTINDENI

CREAREA „ACADEMIEI NEHRU"

Comitetul special pentru eternizarea memoriei cunoscutului om de stat Jawaharlal Nehru a adoptat o hotărîre cu privire la crearea „Academiei Nehru". S-a hotărît, de asemenea, organizarea unor prelegeri în memoria lui Nehru cu tema „Despre pace şi înţelegere internaţională". Pentru susţinerea acestor prelegeri vor fi invitate personalităţi care au adus un mare aport la întărirea păcii în întreaga lume şi îmbunătăţirea înţelegerii internaţionale. De asemenea, în Casa muzeu Nehru se va crea o bibliotecă a „Indiei contemporane", care va putea fi folosită de oamenii de ştiinţă din diferite ţări. În afară de aceasta s-a hotărît turnarea unui film documentar de lung metraj despre viaţa lui Nehru.

1 928 362 BILETE

În perioada ultimei ediţii a Jocurilor Olimpice de vară de la Tokio pentru manifestările sportive au fost vîndute 1 928 362 de bilete în valoare de 1 862 730 000 yeni. Acestea sînt cifre record pentru istoria Jocurilor Olimpice. Organizatorii ediţiei de la Tokio a J.O. au anunţat că numai 3,6 la sută din numărul total al biletelor nu au fost vîndute, în timp ce la Olimpiada de la Roma s-au vîndut numai 44,5 la sută din numărul biletelor, la cea de la Melbourne — 52 la sută, iar la Olimpiada de la Helsinki — 47 la sută din numărul total al biletelor. De cea mai mare popularitate în rîndurile spectatorilor japonezi, judecînd după numărul biletelor vîndute, s-au bucurat festivităţile de deschidere şi închidere a Jocurilor Olimpice, întrecerile de atletism şi înot.

INTERZICEREA TATUAJULUI

Curtea de apel din New York a confirmat autorizaţia dată autorităţilor sanitare de a proceda la închiderea aşa-numitelor „tatoo parlors" — saloane de tatuaj, care există la New York. „Este adevărat, se spune în sentinţa Curţii de apel, gusturile diferă, dar sus-numita decorare a corpului omenesc prin tatuare în civilizaţia noastră este un obicei barbar". Se calculează că în Statele Unite există în prezent o întreagă populaţie de tatuaţi. 17 milioane de bărbaţi şi 3 milioane de femei poartă pe epidermele lor ilustraţiile cele mai variate şi mai fanteziste.

DE PESTE HOTARE

Pentru promovarea comerţului internaţional

Rezoluţie propusă de preşedintele Adunării Generale a O. N. U.

NEW YORK 25 (Agerpres). — Preşedintele Adunării Generale a O.N.U. a propus joi o rezoluţie prin care Conferinţa pentru comerţ şi dezvoltare să devină un organ permanent al organizaţiei.

Rezoluţia preconizează ca acest nou organ să fie deschis pentru toţi membrii O.N.U., membrii Agenţiei internaţionale pentru energia atomică şi membrii agenţiilor specializate. Conferinţa se va reuni din trei în trei ani, locul şi data rămînînd să fie stabilite de Adunarea Generală. Rezoluţia, care are la bază actul final şi deciziile adoptate la conferinţa pentru comerţ şi dezvoltare de la Geneva, prevede că funcţiunile acestui nou organism includ promovarea comerţului internaţional, avîndu-se în vedere îndeosebi ţările în curs de dezvoltare. Acest organism va ajuta, de asemenea, la coordonarea activităţii altor instituţii ale O.N.U., care au legătură cu comerţul internaţional.

Conferinţa va avea un organ permanent, care va fi cunoscut sub denumirea de Comitet pentru comerţ şi dezvoltare, funcţionînd ca parte a mecanismului economic al O.N.U. Din acest comitet urmează să facă parte 55 de membri aleşi de către conferinţă dintre reprezentanţii ţărilor membre. Alegerea se va face ţinîndu-se seama atît de repartiţia geografică cît şi de dorinţa statelor cu un volum mare de schimburi comerciale de a avea o reprezentare permanentă în acest comitet.

ITALIA — DUPĂ AL 16-LEA SCRUTIN

Democrat-creştinii caută un nou candidat

ROMA 25. — Corespondenţii Agerpres, O. Paler şi G. Pastore, transmit:

Vineri seara s-a desfăşurat în Parlamentul italian cel de-al 16-lea tur de scrutin pentru alegerea preşedintelui republicii. După cum s-a mai anunţat, înaintea acestui scrutin au avut loc întruniri ale conducerii Partidului democrat-creştin pentru stabilirea unui nou candidat oficial al partidului, în urma cererii lui Giovanni Leone de a fi scos de pe lista candidaţilor. Întrunirile nu s-au soldat cu vreun rezultat pozitiv în acest sens. Conducerea partidului a hotărît însă să suspende din partid — pentru o perioadă de un an — doi deputaţi din curentul de stînga, şi anume Carlo Donat Cattin şi Ciriaco de Mita pe motiv că în timpul scrutinelor ei nu au votat pentru candidatul oficial al partidului — Leone — ci au depus în urnă buletine albe. Suspendarea celor doi deputaţi a produs o impresie deosebită în cercurile politice unde aceasta este interpretată ca un semn al dorinţei conducerii P.D.C. de a „aduce partidul la ordine".

În legătură cu retragerea lui Leone, în cercurile ziaristice italiene se consideră că hotărîrea sa de a-şi retrage candidatura a fost determinată de faptul că în ultimul tur de scrutin au votat pentru el deputaţii neofaşcişti, ceea ce a contribuit la scăderea prestigiului său.

La al 16-lea tur de scrutin, desfăşurat vineri seara, parlamentarii democrat-creştini s-au abţinut de la vot „în aşteptarea unei clarificări a situaţiei", după cum s-a declarat din surse ale acestui partid. Nici rezultatele acestui scrutin nu au rezolvat problema prezidenţială. Pietro Nenni, lider al partidului socialist, a obţinut 349 de voturi. Pentru candidatura sa au votat — alături de socialişti — deputaţii şi senatorii Partidului Comunist Italian. Candidatul P.S.I.U.P., Malagugini, a obţinut 36 de voturi. Neofaşciştii care l-au susţinut la ultimele scrutine pe Giovanni Leone au votat de data aceasta un candidat propriu. S-au înregistrat 368 de abţineri (electorii democrat-creştini) şi 100 de buletine albe (din partea alegătorilor din partidul social-democrat, partidul liberal şi monarhist).

La sfîrşitul scrutinului s-a convocat o şedinţă a grupurilor parlamentare din Senat şi Cameră ale P.D.C. în vederea discutării propunerii unui nou candidat, după retragerea lui Leone.

Următorul scrutin, al 17-lea, are loc sîmbătă dimineaţa la ora 11 (ora italiană).

Formarea noului guvern cambodgian

PNOM PENH 25 (Agerpres). — Adunarea Naţională a Cambodgiei a aprobat vineri componenţa noului guvern al ţării condus de Norodom Kantol. După cum s-a mai anunţat, fostul guvern, condus tot de Kantol, a demisionat la 23 decembrie. Şeful statului cambodgian, prinţul Norodom Sianuk, a însărcinat imediat pe aceeaşi persoană să formeze noul guvern.

În noul cabinet, Lon Nol ocupă funcţia de vice-prim-ministru şi de ministru al apărării naţionale. Ministru al afacerilor externe a fost numit Kun Vick, iar In Tam deţine portofoliul afacerilor interne.

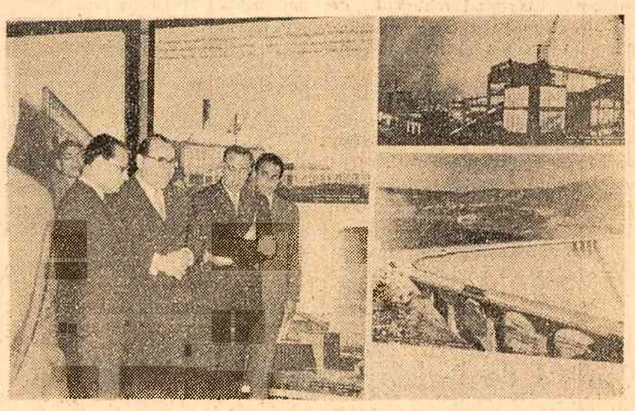

În capitala Republicii Arabe Unite s-a deschis expoziţia „Arhitectura în Republica Populară Română"

Discuţii de politică externă în parlamentul turc

ANKARA 25 (Agerpres). — În cadrul Comisiei bugetare mixte a Adunării Naţionale a Turciei, au început dezbaterile pe marginea proiectului de buget al Ministerului Afacerilor Externe. Luînd cuvîntul la dezbateri, Orhan Apaydin, deputat din partea partidului Turciei noi, s-a pronunţat pentru „revizuirea acordurilor bilaterale dintre S.U.A. şi Turcia, astfel încît, acestea să fie adaptate noilor condiţii". În legătură cu pactul C.E.N.T.O., Apaydin a menţionat că acest pact militar nu a dat pînă în prezent nici o satisfacţie membrilor săi, nici din punct de vedere militar şi nici economic. Potrivit agenţiei France Presse deputaţii din partea partidului dreptăţii — partid de opoziţie din Turcia — au criticat politica externă a Turciei în problema cipriotă şi faţă de ţările din Asia şi Africa, „cerînd demisia lui Cemal Erkin, ministrul afacerilor externe".

După cum anunţă agenţia Associated Press, ziarul turc „Akşam" a publicat un raport al comisiei bugetare mixte în care aceasta se pronunţă în favoarea „recunoaşterii imediate de către Turcia a Republicii Populare Chineze şi a revizuirii de către Turcia a acordurilor bilaterale cu Statele Unite". După părerea ziarului, este necesară, de asemenea, revizuirea statutului unităţilor turce încadrate în N.A.T.O. În raportul comisiei, scrie A. P., este criticată politica S.U.A. în problema cipriotă subliniindu-se că „Statele Unite au încercat să intervină în treburile interne şi externe ale ţării". Referindu-se la relaţiile dintre Turcia şi N.A.T.O., raportul menţionează că politica militară a blocului Atlanticului de Nord „nu este adecvată intereselor Turciei".

La Moscova

Adunare festivă consacrată aniversării R. P. Romîne

MOSCOVA 25. — Corespondentul Agerpres, Silviu Podină, transmite: La 25 decembrie, Comitetul orăşenesc Moscova al P.C.U.S., Uniunea asociaţiilor de prietenie şi relaţii culturale cu ţările străine şi Asociaţia de prietenie sovieto-română au organizat la Casa prieteniei popoarelor o seară festivă consacrată celei de-a XVII-a aniversări a proclamării Republicii Populare Romîne.

Adunarea a fost deschisă de E. I. Afanasenko, ministrul învăţămîntului al R.S.F.S.R., preşedintele Asociaţiei de prietenie sovieto-română. Au luat cuvîntul V. I. Konotop, prim-secretar al Comitetului regional Moscova al P.C.U.S., şi Traian Florea, secretar prim al ambasadei R. P. Romîne la Moscova.

Adunarea festivă a fost urmată de un program artistic.

Protocol comercial R. D. G. - Italia

ROMA 25 (Agerpres). — La 22 decembrie a fost semnat la Roma un protocol privind schimbul de mărfuri pe anul 1965 între R. D. Germană şi Italia. Datorită dezvoltării favorabile a schimbului de mărfuri între cele două ţări în anul 1964, cele două părţi au convenit să sporească cu 22 la sută valoarea schimbului de mărfuri în 1965.

În Consiliul de Securitate

Proiect de rezoluţie în problema congoleză

NEW YORK 25 (Agerpres). — Două ţări membre ale Consiliului de Securitate, Marocul şi Coasta de Fildeş, au depus joi seara un proiect de rezoluţie cuprinzînd un apel pentru încetarea imediată a focului în Congo şi încetarea amestecului în afacerile interne ale acestei ţări.

În rezoluţie se cere Organizaţiei Unităţii Africane şi secretarului general al O.N.U. să acţioneze de comun acord şi să ia măsurile necesare pentru asigurarea respectării încetării focului, prezentînd în această problemă un raport Consiliului de Securitate cît mai repede posibil. Cele două ţări consideră că mercenarii trebuie să fie daţi afară din Congo urgent şi să fie încurajată Organizaţia Unităţii Africane să-şi intensifice eforturile pentru a ajuta guvernul Congoului şi grupările politice să realizeze reconcilierea naţională. În preambulul rezoluţiei propuse de Maroc şi Coasta de Fildeş se arată că „soluţionarea problemei congoleze depinde de înfăptuirea reconcilierii naţionale".

RĂSPUNSUL GUVERNULUI POLONEZ LA MESAJUL PREMIERULUI R. P. CHINEZE

VARŞOVIA 25 (Agerpres). — Agenţia P.A.P. a dat publicităţii scrisoarea de răspuns la mesajul premierului Ciu En-lai, adresată de către J. Cyrankiewicz, preşedintele Consiliului de Miniştri al R. P. Polone. În scrisoare se arată că guvernul polonez împărtăşeşte părerea guvernului R. P. Chineze privind utilitatea convocării unei conferinţe mondiale la nivel înalt pentru discutarea problemei interzicerii generale şi distrugerii totale a armelor nucleare. Se subliniază, de asemenea, că guvernul R. P. Polone a depus eforturi permanente în vederea consolidării păcii, dezarmării şi înlăturării primejdiei unui război nuclear şi a sprijinit propunerile cu privire la înfăptuirea interzicerii generale şi distrugerii totale a armei nucleare.

Membri ai Congresului american cer revizuirea structurii N. A. T. O.

WASHINGTON 25 (Agerpres). — Într-o telegramă adresată joi preşedintelui Johnson, un grup de 14 membri ai Camerei reprezentanţilor a cerut acestuia să-şi consacre eforturile pentru revizuirea şi îmbunătăţirea structurii N.A.T.O., zdruncinată de „încordare, haos şi lipsă de încredere". În telegramă se spune că în structura N.A.T.O. au apărut fisuri ce se reflectă în dezacordul asupra propunerii americane de creare a unei flote nucleare multilaterale, în politica comercială a ţărilor Pieţei comune şi în părerile diferite cu privire la problemele Asiei de sud-est. „Toate aceste lucruri indică o destrămare regretabilă dar reală a vitalităţii N.A.T.O.", apreciază telegrama. Membri ai acestui grup cer crearea unei delegaţii formată din personalităţi americane care să fie însărcinată să discute cu delegaţiile altor ţări, membre ale N.A.T.O., în vederea elaborării reformelor necesare.

CONGRESUL MUNCITORILOR AGRICOLI DIN ALGERIA

ALGER (prin telefon). — Vineri dimineaţa, în capitala Algeriei s-a deschis Congresul constitutiv al Federaţiei muncitorilor agricoli a Uniunii generale a muncitorilor algerieni (U.G.T.A.). Congresul, ale cărui lucrări vor dura 3 zile şi la care participă 423 de delegaţi, a fost salutat de secretarul general al F.L.N. şi preşedintele republicii, Ahmed Ben Bella.

Prin faptul că muncitorii agricoli constituie majoritatea populaţiei Algeriei, Federaţia care va lua fiinţă va juca un rol deosebit în dezvoltarea şi reînnoirea mişcării sindicale, în reuşita actualei faze a reformei agrare. De aceea, lucrările congresului constituie azi evenimentul cel mai important din capitala Algeriei, suscitînd largi comentarii în presă. „Experienţa ultimilor doi ani — scrie ziarul „Alger Republicain" — este bogată în învăţăminte. Ea a demonstrat muncitorilor agricoli că numai printr-o organizare solidă vor putea lupta mult mai eficace pentru satisfacerea revendicărilor lor, inseparabile de cele ale ţării, pentru consolidarea succeselor obţinute. Organizaţi în sindicate alături de muncitorii de la oraşe, în cadrul Uniunii generale a muncitorilor Algeriei (U.G.T.A.) ei vor putea să învingă mai uşor marile greutăţi care le mai stau încă în faţă".

Ravagiile inundaţiilor în California şi Oregon

WASHINGTON 25 (Agerpres). — Preşedintele Johnson a declarat joi regiuni sinistrate teritoriile din California şi Oregon care au avut cel mai mult de suferit de pe urma inundaţiilor. El a oferit autorităţilor locale şi sinistraţilor întregul ajutor federal. Agenţiile de presă informează că în urma celor patru zile de inundaţii care s-au produs în statele Washington, Oregon, California, Idaho şi Nevada 40 de persoane şi-au pierdut viaţa, 10 000 de oameni au rămas fără adăpost şi au fost provocate pagube materiale în valoare de zeci de milioane de dolari. Klamath, o localitate de pescari cu 250 de locuitori, a fost înghiţită pur şi simplu de apă.

Comitetul de luptă comună al Consiliului general al sindicatelor şi al Federaţiei sindicatelor neutre a adoptat un program larg de luptă a oamenilor muncii din Japonia pentru îmbunătăţirea situaţiei lor. Acest program prevede organizarea de acţiuni comune ale oamenilor muncii pentru sporirea salariilor, stabilirea unui salariu minim garantat, reducerea zilei de muncă şi satisfacerea drepturilor sindicale. În fotografie: aspect din timpul unei demonstraţii la Tokio.

J. Debu-Bridel:

Un fapt evident

Săptămînalul francez „Notre République" publică, sub semnătura cunoscutului om politic J. Debu-Bridel, un articol în care se spune: „Declaraţiile făcute la U.E.O. (Uniunea Europei Occidentale), de vicecancelarul vest-german Mende, au atras din nou atenţia asupra problemei frontierelor răsăritene ale Germaniei. Aceste declaraţii sînt foarte descurajante şi în absolută contradicţie cu declaraţiile făcute asupra aceluiaşi subiect de generalul de Gaulle. În genere, comentatorii au insistat asupra intransigenţei vicecancelarului Republicii Federale de la Bonn... De fiecare dată cînd o voce autorizată, ministru, parlamentar sau demnitar pune din nou în cauză frontierele germane, ea contribuie inconştient la sporirea temerilor privind o revenire a flăcării pangermanismului...

Orice revendicare teritorială a Bonn-ului nu poate avea ca rezultat real decît continuarea dramei divizării Germaniei... Cu atît mai mult, cu cît aceste revendicări sînt neîntemeiate. Pe aceste teritorii, unde, în cursul unui mileniu, frontierele şi-au schimbat de peste 40 de ori apartenenţa, Germania nu poate evoca decît drepturile cuceririi militare".

În încheiere Debu-Bridel arată că a pune din nou în discuţie frontierele de pe Oder-Neisse înseamnă a primejdui pacea. „Opinia publică germană trebuie să fie pătrunsă de acest fapt evident".

Descoperirea unei grupări antiguvernamentale în Argentina

BUENOS AIRES 25 (Agerpres). — Ziarul „Clarin" a anunţat joi că poliţia argentineană a descoperit o grupare antiguvernamentală care are legături cu generalul Enrique Rauch, declarat rebel şi urmărit în prezent de autorităţi. A fost găsită o importantă cantitate de arme şi materiale explozive în locuinţa unui arhitect din Buenos Aires, care a fost arestat împreună cu alte şapte persoane, şi o scrisoare din partea generalului Rauch, conţinînd instrucţiuni în legătură cu aplicarea unui „plan subversiv".

SAIGON:

Aceeaşi atmosferă de incertitudine

SAIGON 25 (Agerpres). — Ştirile de ultimă oră sosite din capitala Vietnamului de sud nu aduc nici un element nou în ce priveşte rezolvarea crizei politice declanşate la 20 decembrie în urma „loviturii de forţă" a tinerilor generali.

Agenţia Reuter relatează că ambasadorul Statelor Unite de la Saigon, generalul Maxwell Taylor, „a insistat pe lîngă generalii sud-vietnamezi pentru a obţine asigurări că lovitura de duminică nu se va repeta". El i-a sugerat generalului Khanh, comandantul şef al forţelor armate, că „retragerea sa ar contribui la reglementarea situaţiei actuale, în care militarii şi-au impus autoritatea asupra guvernului civil". Aceeaşi agenţie informează, de asemenea, că avînd în vedere situaţia ce domneşte la Saigon, „S.U.A. au întrerupt convorbirile în legătură cu majorarea ajutorului american, promis anterior".

Senatorul Mansfield:

S. U. A. ar trebui să examineze posibilitatea neutralizării Asiei de sud-est

In cadrul unui interviu radiodifuzat, senatorul Mike Mansfield, liderul grupului democrat din Senatul S.U.A., a declarat că Statele Unite ar trebui să examineze posibilitatea neutralizării Asiei de sud-est.

Fiind solicitat să-şi spună părerea despre pactul S.E.A.T.O., Mansfield a spus: „Nu am avut niciodată prea multă încredere în acesta, iar în ceea ce priveşte ţările Asiei de sud-est, consider că ele vor să-şi hotărască singure soarta, să stabilească forma de guvernămînt pe care o doresc".

Referindu-se la problema congoleză, Mansfield a cerut ca Statele Unite să fie mai puţin amestecate în Congo. „Aceasta — a spus el — este în primul rînd o problemă africană care trebuie să fie reglementată de africani".

Nigeria în preajma alegerilor

Pe măsura apropierii datei alegerilor parlamentare — 30 decembrie — tensiunea politică din Nigeria creşte. Agenţiile de presă transmit ştiri despre ciocnirile violente care au loc între adepţii diverselor grupări politice. Incidentele se soldează, de cele mai multe ori, cu victime omeneşti.

Observatorii politici acordă o mare importanţă apropiatelor alegeri. Nigeria are o pondere deosebită printre ţările Africii, avînd cea mai numeroasă populaţie de pe continent, potrivit ultimului recensămînt, 55 milioane locuitori. Această populaţie este eterogenă, fiind formată din numeroase triburi între care există unele contraste sociale şi chiar animozităţi, întreţinute cu grijă de vechii stăpîni. Astfel, în timp ce în nord domină încă relaţiile feudale — existînd mari latifundii — în sud dăinuie forme ale proprietăţii comune tribale asupra pămîntului. Avînd bogate rezerve minerale, între care cărbune şi petrol (revista tunisiană „Jeune Afrique" scrie că aceste zăcăminte descoperite în ultimii ani ar fi, după calculele unor experţi, tot atît de bogate ca cele ale emiratelor din apropierea Golfului Persic), ţara a cunoscut o dezvoltare a industriei mai rapidă decît alte ţări africane. Această situaţie a dus la formarea unei puternice burghezii naţionale şi, implicit, o anumită dezvoltare a proletariatului, în prezent existînd peste un milion de muncitori şi salariaţi. Sînt bine cunoscute grevele care au avut loc în Nigeria în cursul verii acestui an, remarcate printr-un grad înalt de organizare pentru condiţiile africane.

Pînă nu de mult, guvernul federal era alcătuit dintr-o coaliţie a partidului Congresul popular din Nigeria de nord şi a Consiliului naţional al cetăţenilor nigerieni. In rîndul coaliţiei au avut loc însă disensiuni care s-au soldat cu numirea unor noi miniştri şi secretari parlamentari din partea Consiliului naţional. Aceasta a dus la nemulţumiri în rîndul celuilalt partid.

Pentru apropiatele alegeri s-au format două mari blocuri de partide: Alianţa naţională nigeriană (N.N.A.) şi Marea alianţă progresistă unită (U.P.G.A.). Din primul fac parte exponenţii feudalilor din nord, grupaţi în Congresul popular al Nigeriei de Nord, care, aşa după cum declara cunoscutul militant pe tărîm social şi politic, Vanab Gudlak, „împiedică de multă vreme orice progres în partea de nord a ţării. Acest partid este sprijinit de emirii feudali care îşi mai menţin influenţa puternică asupra unei părţi considerabile a populaţiei, precum şi de funcţionarii de stat şi judecătoreşti". In conducerea Congresului popular al Nigeriei de nord se află însă şi o minoritate — condusă de primul ministru A. T. Balewa — care consideră că zilele feudalismului în Nigeria sînt numărate. Principalul aliat al acestui partid este Partidul naţional-democrat din Nigeria, sprijinit mai ales de şefii de triburi, care se opun înnoirilor.

U.P.G.A. grupează partidul Consiliul naţional al cetăţenilor nigerieni — primul partid politic naţional, constituit încă în anul 1944 de studenţii patrioţi. Partidul a condus lupta pentru independenţa Nigeriei, avînd ca lider pe actualul preşedinte al republicii, dr. Namdi Azikiwe. Din această coaliţie neomogenă face parte şi Grupul de acţiune, cu ani în urmă rivalul politic cel mai înverşunat al Consiliului naţional al cetăţenilor nigerieni. Grupul de acţiune reprezintă interesele prinţilor feudali ai tribului Ioruba din vestul ţării. În această parte a ţării principala cultură este cacaoa care în prezent are o situaţie favorabilă pe piaţa mondială. Pe seama veniturilor mari obţinute din vînzarea producţiei de cacao, în regiunea de vest, unde domină acest partid, s-a introdus învăţămîntul elementar gratuit, s-au construit instituţii medicale, drumuri, ceea ce a creat Grupului de acţiune un anumit credit politic. Un alt partid din grupul U.P.G.A. este Frontul progresist al Nigeriei de nord — sprijinit de păturile sărace şi reprezentînd interesele acestora.

Este de remarcat că la apropiatele alegeri, pe lîngă partidele menţionate pînă acum, se prezintă şi partidul socialist muncitoresc-ţărănesc din Nigeria. Acest partid reprezintă interesele oamenilor muncii. El tinde să fie, aşa după cum a declarat unul din fruntaşii săi, „forul luptei pentru existenţa economică şi emanciparea politică a poporului muncitor". Deşi foarte tînăr, partidul are mulţi sprijinitori. Pe lîngă candidaţii proprii pe care îi prezintă, conducătorii lui au declarat că vor colabora cu toate forţele progresiste, care se pronunţă împotriva rînduielilor feudale, pentru o politică înnoitoare în ţară.

Potrivit ultimelor ştiri, în situaţia politică din Nigeria au intervenit noi elemente de tensiune. Principala grupare politică de opoziţie U.P.G.A. a cerut în mod oficial amînarea cu o lună a alegerilor generale prevăzute pentru 30 decembrie. Conducătorii grupării au acuzat autorităţile de grave nereguli în alcătuirea listelor de candidaţi. După părerea unor observatori, cererea de amînare a alegerilor deschide o controversă care ar putea avea urmări serioase în viaţa politică nigeriană.

Augustin BUMBAC

SCURTE ŞTIRI

CAIRO. Deţinuţii politici din Aden au adresat secretarului general al O.N.U., U Thant, şi Crucii Roşii Internaţionale o telegramă în care cer trimiterea în acest teritoriu a unei comisii pentru cercetarea modului în care sînt trataţi de către autorităţile coloniale. Deţinuţii au declarat o grevă a foamei în semn de protest împotriva represiunilor la care sînt supuşi.

MOSCOVA. La invitaţia parlamentului turc, la 4 ianuarie va pleca la Ankara o delegaţie a Sovietului Suprem al U.R.S.S. condusă de Nikolai Podgornii, membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S.

TRIPOLI. Poporul libian a sărbătorit la 24 decembrie cea de-a 13-a aniversare a proclamării independenţei ţării. În piaţa centrală din Tripoli a avut loc un miting de masă la care a luat cuvîntul primul ministru, M. Muntaser. A urmat apoi o paradă militară şi o demonstraţie.

STOCKHOLM. Şantierul naval „Gotawerken" din Göteborg a construit pentru Uniunea Sovietică o nouă navă frigorifică cu un deplasament de 8 750 tone. Aceasta este a treia navă frigorifică din cele 4 comandate de Uniunea Sovietică şantierului din Göteborg.

PHENIAN. În capitala R. P. D. Coreene a fost dat publicităţii un comunicat oficial care anunţă stabilirea de relaţii diplomatice — la nivel de ambasade — între R. P. D. Coreeană şi Republica Congo (Brazzaville).

MADRID. Fostul preşedinte al Argentinei, Juan Peron, a primit joi permisiunea din partea guvernului spaniol de a se reîntoarce la Madrid şi de a se reinstala în vila sa de la marginea oraşului. Peron a dat asigurări guvernului spaniol că atît timp cît va sta în Spania nu se va mai angaja în activităţi politice.

VIENA. Procesul intentat lui Erich Rajakovitch, fost locotenent-colonel S.S. şi colaborator apropiat al lui Eichmann, a fost amînat din cauza îmbolnăvirii subite a inculpatului. Procesul, care urma să înceapă la 28 decembrie, a fost amînat pentru o dată nedefinită.

SEUL. Toţi membrii conducerii Partidului republican democratic de guvernămînt din Coreea de sud şi-au prezentat demisia. Potrivit relatărilor agenţiei United Press International, această demisie urmăreşte să permită preşedintelui Pak Cijan Hi, care este şi şeful partidului, să reorganizeze conducerea în preajma Congresului naţional al partidului, care urmează să se deschidă la începutul săptămînii viitoare.

BAGDAD. Preşedintele Irakului, Abdel Salam Aref, a hotărît să comute pedeapsa cu moartea pronunţată împotriva a 11 patrioţi în închisoare pe viaţă. Ei au fost condamnaţi de mai multă vreme în baza acuzaţiei de a se fi opus loviturii de stat din februarie 1963 şi urmau să fie executaţi la începutul săptămînii viitoare.

KHARTUM. În capitala Sudanului au loc intense consultări între conducătorii diverselor partide în vederea pregătirii unei reuniuni cu participarea reprezentanţilor partidelor şi organizaţiilor din provinciile de sud ale ţării în vederea soluţionării problemei sudului. O asemenea reuniune a fost preconizată de organizaţiile din sud şi acceptată de guvern.

CONAKRY. Secretariatul partidului african al independenţei Guineei Portugheze şi al Insulelor Capului Verde a publicat joi la Conakry un comunicat în legătură cu acţiunile militare ale forţelor patriotice. Potrivit comunicatului, patrioţii au aruncat în aer toate podurile de pe drumul dintre Fulakunda şi Tite şi au nimicit patru autocamioane militare portugheze. Partizanii au organizat atacuri asupra localităţilor Kazarmu şi Empada, pricinuind pierderi trupelor inamice.

LIMA. Din Peru se anunţă că un avion peruvian de pasageri avînd 20 de persoane la bord a explodat în timp ce încerca să decoleze de pe aeroportul Ylrimaguas situat la nord de capitala ţării. Pilotul a fost omorît, iar alţi doi membri ai echipajului au fost grav răniţi. Nu se cunosc cauzele exploziei.

NEW YORK. Un nou incident rasial s-a produs joi noaptea la un restaurant din Deerfield Beach (statul Florida). Trei rasişti albi au deschis foc dintr-o maşină asupra unui grup de negri rănind pe 6 dintre ei. Poliţia întreprinde cercetări pentru a descoperi pe vinovaţi.

BUENOS AIRES. Frontul unit de eliberare naţională din Paraguay a organizat la Buenos Aires o demonstraţie de protest împotriva represiunilor din Paraguay. Demonstranţii au condamnat regimul dictatorial al lui Stroessner.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa „Scînteii" Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii